

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 9ης Σεπτεμβρίου 2020*

«Κρατικές ενισχύσεις – Ενίσχυση προοριζόμενη για επενδυτικό σχέδιο στη δυτική Σλοβακία – Περιφερειακή επενδυτική ενίσχυση – Απόρριψη καταγγελίας – Απόφαση περί μη διατύπωσης αντιρρήσεων – Προϋποθέσεις απαλλαγής – Άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 – Έκταση της εξουσίας ελέγχου της Επιτροπής – Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020 – Έννοια των ΜΜΕ – Άρθρο 3, παράγραφοι 2 και 3, του παραρτήματος Ι του κανονισμού 651/2014 – Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών και περίοδος αναφοράς – Άρθρο 4 του παραρτήματος Ι του κανονισμού 651/2014 – Αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα της ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά – Άρθρο 4, παράγραφος 4, του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 – Σοβαρές δυσχέρειες»

Στην υπόθεση T-745/17,

Kerkosand spol. s r. o., με έδρα το Šajdíkovce Humence (Σλοβακία), εκπροσωπούμενη από τους A. Rosenfeld και C. Holtmann, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από την K. Blanck και τον A. Μπουχάγιαρ,

καθής,

με αντικείμενο προσφυγή δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής C(2017) 5050 final, της 20ής Ιουλίου 2017, σχετικά με την επενδυτική ενίσχυση προς τη σλοβακική επιχείρηση παραγωγής πυριτικής άμμου NAJPI a. s. [SA.38121 (2016/FC) – Σλοβακία] (ΕΕ 2017, C 336, σ. 1),

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. M. Collins, πρόεδρο, V. Kreuschitz (εισηγητή) και G. Steinfatt, δικαστές,

γραμματέας: S. Bukšek Tomac, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 21ης Ιανουαρίου 2020,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Η προσφεύγουσα, Kerkosand spol. s. r. o., εκμεταλλεύεται χώρο εξόρυξης και εγκατάσταση συσκευασίας πυριτικής άμμου στο Šajdíkovce Humence (Σλοβακία).
- 2 Στις 12 Δεκεμβρίου 2013, η προσφεύγουσα υπέβαλε καταγγελία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζοντας ότι, με απόφαση της 22ας Ιουλίου 2013, ο Slovenská inováčná a energetická agentúra (Σλοβακικός Οργανισμός Καινοτομίας και Ενέργειας, Σλοβακία) είχε χορηγήσει στην εταιρία NAJPI a. s. (στο εξής: αποδέκτρια επιχείρηση) παράνομη ενίσχυση ποσού 4 999 999,46 ευρώ για επενδυτικό σχέδιο στη δυτική Σλοβακία (στο εξής: επίμαχη ενίσχυση).
- 3 Η ενίσχυση αυτή είχε χορηγηθεί βάσει του Schéma štátnej pomoci na podporu zavádzania inovatívnych a vyspelých technológií v priemysle a v službách [SA.28652 (X518/2009)] (καθεστώς κρατικών ενισχύσεων για τη στήριξη της ανάπτυξης καινοτόμων και προηγμένων τεχνολογιών στη βιομηχανία και στις υπηρεσίες, στο εξής: επίμαχο καθεστώς ενισχύσεων), το οποίο είχε χαρακτηριστεί ως ενίσχυση περιφερειακού χαρακτήρα για τις επενδύσεις και την απασχόληση, σύμφωνα με το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΚ) 800/2008 της Επιτροπής, της 6ης Αυγούστου 2008, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την κοινή αγορά κατ' εφαρμογήν των άρθρων 87 και 88 [ΕΚ] (Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία) (ΕΕ 2008, L 214, σ. 3). Η ενίσχυση αφορούσε επενδυτικό σχέδιο της αποδέκτριας επιχείρησης, με το οποίο η τελευταία επιδίωκε να δημιουργήσει χώρο εξόρυξης πυριτικής άμμου στα κοιτάσματα του Borský Peter (Σλοβακία) και του Šajdíkovce Humence (στο εξής: επενδυτικό σχέδιο).
- 4 Με έγγραφα της 24ης Φεβρουαρίου και της 2ας Μαΐου 2014, η Επιτροπή διαβίβασε στις σλοβακικές αρχές ένα μη εμπιστευτικό κείμενο της καταγγελίας και τις κάλεσε να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, πράγμα το οποίο έπραξαν με έγγραφα της 30ής Μαΐου και της 1ης Ιουλίου 2014.
- 5 Στις 30 Ιουλίου 2014, η Επιτροπή απέστειλε στην προσφεύγουσα επιστολή προκαταρκτικής αξιολόγησης, με την οποία έκρινε ότι η επίμαχη ενίσχυση είχε χορηγηθεί σύμφωνα με τον κανονισμό 800/2008.
- 6 Η προσφεύγουσα υπέβαλε στην Επιτροπή πρόσθετα στοιχεία με έγγραφα της 12ης Φεβρουαρίου, της 4ης Σεπτεμβρίου, της 7ης και της 21ης Νοεμβρίου 2014, της 28ης Μαΐου, της 8ης Ιουλίου, της 15ης Ιουλίου, της 1ης Σεπτεμβρίου, της 15ης Οκτωβρίου και της 3ης Νοεμβρίου 2015, και της 13ης Ιουνίου, της 5ης Ιουλίου και της 17ης Αυγούστου 2016.
- 7 Η Επιτροπή απηύθυνε αιτήματα παροχής πληροφοριών στις σλοβακικές αρχές με έγγραφα της 2ας Μαΐου, της 30ής Ιουνίου και της 10ης Σεπτεμβρίου 2014, της 9ης Ιανουαρίου 2015, της 25ης Φεβρουαρίου, της 10ης Μαρτίου, της 22ας Απριλίου και της 23ης Ιουνίου 2016, της 25ης Ιανουαρίου, της 15ης Μαρτίου και της 13ης Ιουνίου 2017. Οι σλοβακικές αρχές απάντησαν με έγγραφα της 1ης Ιουλίου και της 3ης Οκτωβρίου 2014, της 6ης Φεβρουαρίου 2015, της 22ας Απριλίου, της 19ης Μαΐου και της 1ης Ιουλίου 2016, και της 7ης Φεβρουαρίου, της 12ης Απριλίου και της 21ης Ιουνίου 2017.
- 8 Στις 9 Ιουλίου 2015, η Επιτροπή απέστειλε στην προσφεύγουσα νέα επιστολή προκαταρκτικής αξιολόγησης, με την οποία έκρινε ότι η επίμαχη ενίσχυση ήταν νόμιμη, καθόσον είχε χορηγηθεί σύμφωνα με τον κανονισμό 800/2008, και συμβατή με την κοινή αγορά. Ειδικότερα, έκρινε ότι, κατά τον χρόνο χορήγησης της εν λόγω ενίσχυσης, ήτοι στις 22 Ιουλίου 2013, η αποδέκτρια επιχείρηση ήταν επιχείρηση υπαγόμενη στην κατηγορία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) και δεν ήταν προβληματική.

- 9 Με έγγραφο της 15ης Οκτωβρίου 2015 (βλ. επίσης σκέψη 6 της παρούσας αποφάσεως), η προσφεύγουσα απάντησε στη νέα αυτή επιστολή προκαταρκτικής αξιολόγησης και υπέβαλε πρόσθετα στοιχεία.
- 10 Στις 26 Νοεμβρίου 2015 πραγματοποιήθηκε συνάντηση της προσφεύγουσας με τις υπηρεσίες της Επιτροπής.
- 11 Στις 20 Ιουλίου 2017, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(2017) 5050 final, σχετικά με την επενδυτική ενίσχυση προς τη σλοβακική επιχείρηση παραγωγής πυριτικής άμμου NAJPI a. s. [SA.38121 (2016/FC) – Σλοβακία] (ΕΕ 2017, C 336, σ. 1, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), η οποία απευθυνόταν στο Υπουργείο Εξωτερικών της Σλοβακίας, χωρίς ωστόσο να αναφέρεται η νομική βάση της. Με την απόφαση αυτή, η Επιτροπή έκρινε, κατ' ουσίαν, ότι, πρώτον, πληρούνταν η έννοια της κρατικής ενίσχυσης κατά το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ (σημεία 43 και 44), δεύτερον, ότι η επίμαχη ενίσχυση είχε χορηγηθεί στις 7 Νοεμβρίου 2013, ήτοι την επομένη της ημέρας καταχώρισης στο κεντρικό μητρώο συμβάσεων της Σλοβακίας της σύμβασης επιχορήγησης που συνήφθη στις 29 Οκτωβρίου 2013 (σημεία 45 έως 47), τρίτον, ότι τόσο το επίμαχο καθεστώς ενισχύσεων βάσει του οποίου είχε χορηγηθεί η επίμαχη ενίσχυση όσο και η ενίσχυση αυτή καθεαυτή πληρούσαν τις προβλεπόμενες από τον κανονισμό 800/2008 προϋποθέσεις, εξαιρουμένης, ωστόσο, της προβλεπόμενης στο άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού προϋπόθεσης κατά την οποία το μεμονωμένο μέτρο ενίσχυσης πρέπει να αναφέρει ότι χορηγήθηκε βάσει του ίδιου κανονισμού (σημεία 50 έως 55), τέταρτον, ότι ήταν απαραίτητο να εξεταστεί εάν η εν λόγω ενίσχυση μπορούσε να θεωρηθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά υπό το πρίσμα του κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογήν των άρθρων 107 και 108 [ΣΛΕΕ] (ΕΕ 2014, L 187, σ. 1), βάσει του άρθρου 58 του τελευταίου αυτού κανονισμού (σημείο 56) και, πέμπτον, ότι η εν λόγω ενίσχυση πληρούσε τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον ίδιο κανονισμό, ιδίως εκείνη που σχετίζεται με το καθεστώς της αποδέκτριας επιχείρησης ως ΜΜΕ, οπότε απαλλασσόταν από την υποχρέωση κοινοποίησης και έπρεπε να θεωρείται συμβατή με την εσωτερική αγορά (σημεία 57 έως 63). Η Επιτροπή κατέληξε συναφώς στο συμπέρασμα ότι δεν ήταν αρμόδια να αναλύσει την επίμαχη ενίσχυση στο πλαίσιο της προκαταρκτικής εξέτασης που προβλέπει το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 [ΣΛΕΕ] (ΕΕ 2015, L 248, σ. 9) (σημείο 64 της εν λόγω αποφάσεως). Εν συνεχεία, «απέριψε» ως αβάσιμη την καταγγελία την οποία είχε υποβάλει η προσφεύγουσα, ανωνύμως, βάσει του άρθρου 24, παράγραφος 2, του κανονισμού 2015/1589 (σημείο 65 της εν λόγω αποφάσεως).
- 12 Με έγγραφο της 5ης Σεπτεμβρίου 2017, η Επιτροπή κοινοποίησε στην προσφεύγουσα αντίγραφο της προσβαλλομένης αποφάσεως, χαρακτηρίζοντάς την ως «απόφαση επί της επίμαχης ενίσχυσης».
- 13 Στις 6 Οκτωβρίου 2017, η προσβαλλόμενη απόφαση δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπό τη μορφή σύντομης ανακοίνωσης (καλούμενης δημοσίευση τύπου «cartouche») σύμφωνα με το άρθρο 32, παράγραφος 1, του κανονισμού 2015/1589 (ΕΕ 2017, C 336, σ. 1), υπό τον τίτλο «Έγκριση των κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο των διατάξεων των άρθρων 107 και 108 [ΣΛΕΕ]», καθώς και υπό την επικεφαλίδα «Υποθέσεις όπου η Επιτροπή δεν εγείρει αντιρρήσεις».

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 14 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 14 Νοεμβρίου 2017, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.
- 15 Με δικόγραφο της 16ης Ιουλίου 2019 που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, η προσφεύγουσα προσκόμισε έγγραφο στο οποίο εκτίθενται τα ετήσια αποτελέσματα της αποδέκτριας επιχείρησης κατά την περίοδο από το 2014 έως το 2018, ζητώντας από το Γενικό Δικαστήριο να

δεχθεί το έγγραφο αυτό ως νέο αποδεικτικό μέσο. Με τις παρατηρήσεις που υπέβαλε εντός της ταχθείσας προθεσμίας, η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο, μεταξύ άλλων, να απορρίψει αυτό το αποδεικτικό μέσο ως εκπρόθεσμο, κατά την έννοια του άρθρου 85 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, και προδήλως αλυσιτελές για την επίλυση της διαφοράς και να διατάξει την αφαίρεση του εν λόγω εγγράφου από τη δικογραφία.

- 16 Κατόπιν μεταβολής της σύνθεσης των τμημάτων του Γενικού Δικαστηρίου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 27, παράγραφος 5, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο τρίτο τμήμα, στο οποίο και ανατέθηκε, κατά συνέπεια, η υπό κρίση υπόθεση.
- 17 Κατόπιν πρότασης του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας που προβλέπονται στο άρθρο 89 του Κανονισμού Διαδικασίας, έθεσε στους διάδικους γραπτές ερωτήσεις, καλώντας τους να απαντήσουν εγγράφως. Οι διάδικοι κατέθεσαν τις απαντήσεις τους στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου εντός της ταχθείσας προθεσμίας.
- 18 Οι διάδικοι αγόρευαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 21ης Ιανουαρίου 2020.
- 19 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
 - να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·
 - επικουρικώς, να ακυρώσει το έγγραφο της 5ης Σεπτεμβρίου 2017·
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 20 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
 - να απορρίψει την προσφυγή·
 - να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

Επί των λόγων ακυρώσεως

- 21 Προς στήριξη της προσφυγής, η προσφεύγουσα προβάλλει δύο λόγους ακυρώσεως.
- 22 Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα προβάλλει παράβαση ουσιώδους τύπου, ήτοι του άρθρου 15, παράγραφος 1, του κανονισμού 2015/1589, σε συνδυασμό με το άρθρο 4 του ίδιου κανονισμού.
- 23 Ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως υποδιαιρείται σε τρία διακριτά σκέλη.
- 24 Με το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα προβάλλει παράβαση του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο α', ΣΛΕΕ. Ισχυρίζεται, κατ' ουσίαν, ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να περιοριστεί στη διαπίστωση ότι η επίμαχη ενίσχυση ήταν συμβατή με την εσωτερική αγορά βάσει του κανονισμού 651/2014, αλλά όφειλε επίσης να ελέγξει τη συμβατότητά της υπό το πρίσμα της εν λόγω διάταξης.

- 25 Στο πλαίσιο του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα προβάλλει παράβαση του άρθρου 109 ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 58, παράγραφος 1, και το άρθρο 6, παράγραφος 3, στοιχείο α', του κανονισμού 651/2014. Ισχυρίζεται, κατ' ουσίαν, ότι η επίμαχη ενίσχυση δεν πληροί τις προϋποθέσεις του κανονισμού αυτού, δεδομένου ότι συνιστά ad hoc ενίσχυση για μεγάλη επιχείρηση.
- 26 Με το τρίτο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα προβάλλει παράβαση του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 4, παράγραφος 4, του κανονισμού 2015/1589. Ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωσή της να κινηήσει την επίσημη διαδικασία ελέγχου την οποία υπείχε λόγω των σοβαρών δυσχερειών που αντιμετώπισε κατά την εξέταση της επίμαχης ενίσχυσης.

Επί του παραδεκτού

- 27 Κατά την έγγραφη διαδικασία, η Επιτροπή υποστήριξε, αφενός, ότι το δεύτερο αίτημα, με το οποίο η προσφεύγουσα ζητεί την ακύρωση του εγγράφου της 5ης Σεπτεμβρίου 2017 με το οποίο της κοινοποιήθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, είναι απαράδεκτο και, αφετέρου, ότι η προσφεύγουσα δεν έχει ενεργητική νομιμοποίηση όσον αφορά το πρώτο και το δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως.
- 28 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί τα επιχειρήματα της Επιτροπής.
- 29 Ερωτηθείσα συναφώς κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή δήλωσε ότι δεν έχει πλέον αμφιβολίες ως προς το παραδεκτό της προσφυγής, η δε δήλωση αυτή καταχωρίστηκε στα πρακτικά της επ' ακροατηρίου συζήτησεως.
- 30 Συγκεκριμένα, μολοντί η προσβαλλόμενη απόφαση τυπικά απευθύνεται μόνον στη Σλοβακική Δημοκρατία, από το τελευταίο της σημείο 65, το οποίο τίθεται υπό τον τίτλο «Συμπέρασμα», προκύπτει ότι «[η] καταγγελία που υποβλήθηκε από ανώνυμο καταγγέλλοντα βάσει του άρθρου 24, παράγραφος 2, του [κανονισμού 2015/1589] απορρίπτεται ως αβάσιμη». Δεδομένου ότι είναι πρόδηλο ότι ο εν λόγω καταγγέλλων είναι η προσφεύγουσα, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, η Επιτροπή απέρριψε ρητώς την καταγγελία αυτή στο πλαίσιο ουσιώδους λόγου επί του οποίου στηρίζεται η εν λόγω απόφαση, ο οποίος μάλιστα προσομοιάζει με το διατακτικό της αποφάσεως, παρά την πάγια νομολογία που δεν της επιβάλλει τέτοια υποχρέωση (απόφαση της 2ας Απριλίου 1998, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, C-367/95 P, EU:C:1998:154, σκέψεις 45 και 46), και, επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προσφεύγουσα εξατομικεύεται κατά τρόπο ανάλογο προς εκείνον του αποδέκτη της αποφάσεως κατά την έννοια του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ.
- 31 Επομένως, η προσφυγή είναι παραδεκτή στο σύνολό της, ανεξαρτήτως του αν η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να χαρακτηριστεί ως απόφαση για τη μη διατύπωση αντιρρήσεων βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 2015/1589 (βλ. σκέψεις 35 έως 59 της παρούσας αποφάσεως). Εν πάση περιπτώσει, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι, κατά μιας τέτοιας αποφάσεως, ο προσφεύγων μπορεί να προβάλει οιοδήποτε λόγο ικανό να αποδείξει ότι η εκτίμηση των πληροφοριών και των στοιχείων που διαθέτει η Επιτροπή, στο πλαίσιο του προκαταρκτικού σταδίου εξέτασης του κοινοποιηθέντος μέτρου, θα έπρεπε να δημιουργήσει αμφιβολίες όσον αφορά τη συμβατότητά του με την εσωτερική αγορά (βλ. απόφαση της 24ης Μαΐου 2011, Επιτροπή κατά Kronoply και Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, σκέψη 59 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Εν προκειμένω, με την υπό κρίση προσφυγή, η προσφεύγουσα, ως επιχείρηση ανταγωνίστρια της αποδέκτριας της επίμαχης ενίσχυσης και ενδιαφερόμενη κατά την έννοια του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, αποσκοπεί, ιδίως, στη διαφύλαξη των διαδικαστικών δικαιωμάτων που θα αντλούσε από τη διάταξη αυτή αν η Επιτροπή είχε αποφασίσει να κινηήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας. Επομένως, προς τούτο, είναι παραδεκτοί όχι μόνον ο πρώτος λόγος ακυρώσεως και το τρίτο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, αλλά και το πρώτο και το δεύτερο σκέλος του δευτέρου

λόγου ακυρώσεως, με τα οποία επιχειρείται να αποδειχθεί ότι η εκτίμηση των πληροφοριών και των στοιχείων που είχε στη διάθεσή της η Επιτροπή κατά το στάδιο της προκαταρκτικής εξέτασης θα έπρεπε να δημιουργήσει αμφιβολίες όσον αφορά τη συμβατότητα της επίμαχης ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά.

- 32 Τέλος, δεδομένου ότι το πρώτο αίτημα της προσφεύγουσας είναι παραδεκτό, παρέλκει η εξέταση του παραδεκτού του δευτέρου αιτήματος, το οποίο προβάλλεται επικουρικός σε περίπτωση που το πρώτο αίτημα κριθεί απαράδεκτο.

Επί της ουσίας

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 15, παράγραφος 1, του κανονισμού 2015/1589, σε συνδυασμό με το άρθρο 4 του ίδιου κανονισμού

- 33 Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα προβάλλει παράβαση ουσιώδους τύπου, ήτοι του άρθρου 15, παράγραφος 1, του κανονισμού 2015/1589, σε συνδυασμό με το άρθρο 4 του ίδιου κανονισμού. Κατ' ουσίαν, υποστηρίζει ότι, σε απάντηση της καταγγελίας που υπέβαλε, η Επιτροπή όφειλε να εκδώσει μία από τις αποφάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού αντί της προσβαλλομένης απόφασης.
- 34 Η Επιτροπή αντιτείνει, κατ' ουσίαν, ότι, λαμβανομένου υπόψη του συμπεράσματός της ότι η επίμαχη ενίσχυση απαλλασσόταν, δυνάμει του κανονισμού 651/2014, από την υποχρέωση κοινοποίησης και έγκρισης που προβλέπει το άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, ο έλεγχος που διενήργησε εν προκειμένω δεν ενέπιπτε στο πλαίσιο της διαδικασίας προκαταρκτικής εξέτασης και ότι δεν είχε ούτε αρμοδιότητα ούτε υποχρέωση να εκδώσει κάποια από τις αποφάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4, παράγραφοι 2 έως 4, του κανονισμού 2015/1589. Η προσβαλλόμενη απόφαση αποτελεί απόφαση *suī generis* έχουσα αμιγώς διαπιστωτικό χαρακτήρα.
- 35 Υπενθυμίζεται η πάγια νομολογία κατά την οποία το άρθρο 15, παράγραφος 1, του κανονισμού 2015/1589 επιβάλλει στην Επιτροπή, μετά την υποβολή ενδεχόμενων συμπληρωματικών παρατηρήσεων από τους ενδιαφερομένους ή την παρέλευση εύλογης προθεσμίας προς τούτο, να περατώσει το προκαταρκτικό στάδιο εξέτασης εκδίδοντας απόφαση δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφοι 2, 3 ή 4, του κανονισμού αυτού, δηλαδή απόφαση διαπιστώνουσα ότι δεν υφίσταται ενίσχυση, ή απόφαση για τη μη διατύπωση αντιρρήσεων ή απόφαση για κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας (πρβλ. απόφαση της 31ης Μαΐου 2017, ΔΕΗ κατά Επιτροπής, C-228/16 P, EU:C:2017:409, σκέψη 29 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 36 Η υποχρέωση αυτή είναι απόρροια της αναγνώρισης του δικαιώματος του καταγγέλλοντος στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων να κινήσει, με την υποβολή καταγγελίας ή πληροφοριακών στοιχείων σχετικών με παράνομη ενίσχυση, το προκαταρκτικό στάδιο εξέτασης που η Επιτροπή οφείλει υποχρεωτικώς να περατώσει με απόφαση δυνάμει του άρθρου 4 του κανονισμού 2015/1589 (πρβλ. αποφάσεις της 17ης Ιουλίου 2008, Αθηνάϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής, C-521/06 P, EU:C:2008:422, σκέψεις 37 έως 40, της 16ης Δεκεμβρίου 2010, Αθηνάϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής, C-362/09 P, EU:C:2010:783, σκέψεις 62 και 63, και της 16ης Μαΐου 2013, Επιτροπή κατά Ryanair, C-615/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:310, σκέψη 35).
- 37 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή βρισκόταν αντιμέτωπη με καταγγελία η οποία περιείχε πληροφορίες σχετικές με φερόμενη ως παράνομη ενίσχυση, διότι δεν είχε κοινοποιηθεί και δεν ήταν συμβατή με τις απαιτήσεις που απορρέουν τόσο από τον κανονισμό 651/2014 όσο και από το άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο α', ΣΛΕΕ.

- 38 Αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, οι αρχές που διατυπώνονται στις σκέψεις 35 και 36 εφαρμόζονται *mutatis mutandis* σε καταγγελία υποβληθείσα από ενδιαφερόμενο ο οποίος υποστηρίζει ότι δεν έχουν εφαρμογή ή δεν εφαρμόστηκαν ορθώς οι προϋποθέσεις ενός κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία, όπως ο κανονισμός 651/2014, ο οποίος δικαιολογεί την εκτίμηση περί απαλλαγής ενός μέτρου ενίσχυσης από την υποχρέωση κοινοποίησης δυνάμει του άρθρου 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ. Πράγματι, με την έκδοση τέτοιων κανονισμών απαλλαγής κατά κατηγορία, η Επιτροπή δεν μεταβιβάζει στις εθνικές αρχές τις εξουσίες ελέγχου και λήψης αποφάσεων στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών με την εξέταση καταγγελιών, αλλά διατηρεί πλήρως την εξουσία εποπτείας που διαθέτει, δυνάμει του άρθρου 108 ΣΛΕΕ και του άρθρου 12, παράγραφος 1, του κανονισμού 2015/1589, όσον αφορά, μεταξύ άλλων, την εκ μέρους των αρχών αυτών τήρηση της θεμελιώδους υποχρέωσης κοινοποίησης των μέτρων ενίσχυσης και της απαγόρευσης της εφαρμογής τους δυνάμει του άρθρου 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ. Η εκτίμηση αυτή επιβάλλεται κατά μείζονα λόγο υπό το πρίσμα των κριτηρίων που αναγνωρίζει η πρόσφατη νομολογία του Δικαστηρίου (πρβλ. απόφαση της 29ης Ιουλίου 2019, *Bayerische Motoren Werke και Freistaat Sachsen κατά Επιτροπής*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, σκέψεις 132 έως 135 και 140 έως 144 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), επί της σημασίας των οποίων οι διάδικοι είχαν την ευκαιρία να τοποθετηθούν απαντώντας σε γραπτή ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου (βλ. σκέψη 17 της παρούσας απόφασης) καθώς και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.
- 39 Τα κριτήρια αυτά είναι, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα.
- 40 Πρώτον, μόνον οσάκις θεσπιζόμενο από κράτος μέλος μέτρο ενίσχυσης πληροί πράγματι όλες τις σχετικές προϋποθέσεις που προβλέπει ο κανονισμός 651/2014, το εν λόγω κράτος μέλος απαλλάσσεται από την υποχρέωση κοινοποίησης και, αντιστρόφως, οσάκις ενίσχυση χορηγείται κατ' εφαρμογήν του κανονισμού αυτού, χωρίς όμως να πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή του, η ενίσχυση χορηγείται κατά παράβαση της υποχρέωσης κοινοποίησης και πρέπει να θεωρείται παράνομη (πρβλ. αποφάσεις της 5ης Μαρτίου 2019, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, σκέψη 99, και της 29ης Ιουλίου 2019, *Bayerische Motoren Werke και Freistaat Sachsen κατά Επιτροπής*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, σκέψη 138).
- 41 Δεύτερον, εναπόκειται στην Επιτροπή, δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 1, του κανονισμού 2015/1589, να εξετάσει είτε με δική της πρωτοβουλία είτε κατόπιν καταγγελίας από ενδιαφερόμενο μέρος, υπό το πρίσμα των άρθρων 107 και 108 ΣΛΕΕ, τέτοια ενίσχυση χορηγηθείσα κατά παράβαση του κανονισμού 651/2014 (πρβλ. απόφαση της 29ης Ιουλίου 2019, *Bayerische Motoren Werke και Freistaat Sachsen κατά Επιτροπής*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, σκέψη 140 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 42 Τρίτον, μολονότι η Επιτροπή έχει εξουσιοδοτηθεί να εκδίδει κανονισμούς απαλλαγής κατά κατηγορία ενίσχυσης, προκειμένου να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική εποπτεία των κανόνων ανταγωνισμού στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων και η απλούστευση της διοικητικής διαχείρισης, οι κανονισμοί αυτοί δεν πρέπει να συμβάλλουν στην αποδυνάμωση του ελέγχου της στο συγκεκριμένο πεδίο (πρβλ. απόφαση της 29ης Ιουλίου 2019, *Bayerische Motoren Werke και Freistaat Sachsen κατά Επιτροπής*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, σκέψη 141 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 43 Τέταρτον, από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, με την έκδοση του κανονισμού 651/2014, η Επιτροπή δεν παρέσχε καμία εξουσία λήψης οριστικών αποφάσεων στις εθνικές αρχές όσον αφορά την έκταση της απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης και, ως εκ τούτου, όσον αφορά την εκτίμηση των προϋποθέσεων που θέτει ο εν λόγω κανονισμός από την οποία εξαρτάται η απαλλαγή αυτή, δεδομένου ότι οι εν λόγω αρχές βρίσκονται συναφώς στο ίδιο επίπεδο με τους δυνητικούς αποδέκτες ενισχύσεων και οφείλουν να διασφαλίζουν ότι οι αποφάσεις τους είναι σύμφωνες με τον εν λόγω κανονισμό, οπότε, οσάκις εθνική αρχή χορηγεί ενίσχυση κατ' εσφαλμένη εφαρμογή του κανονισμού αυτού, ενεργεί κατά παράβαση τόσο των διατάξεων του εν λόγω κανονισμού όσο και του

άρθρου 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ (πρβλ. αποφάσεις της 5ης Μαρτίου 2019, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, σκέψεις 101 έως 103, και της 29ης Ιουλίου 2019, *Bayerische Motoren Werke και Freistaat Sachsen κατά Επιτροπής*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, σκέψεις 142 και 143).

- 44 Πέμπτον, οσάκις ένα κράτος μέλος θεωρεί ότι μια ενίσχυση πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον κανονισμό 651/2014, ως προς την ενίσχυση αυτή ισχύει, στην καλύτερη περίπτωση, τεκμήριο συμβατότητάς της με την εσωτερική αγορά, δεδομένου ότι το αν τέτοια ενίσχυση τηρεί τις εν λόγω προϋποθέσεις μπορεί να αμφισβητηθεί τόσο ενώπιον εθνικού δικαστηρίου ή εθνικής αρχής όσο και ενώπιον της Επιτροπής (πρβλ. απόφαση της 29ης Ιουλίου 2019, *Bayerische Motoren Werke και Freistaat Sachsen κατά Επιτροπής*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, σκέψη 144).
- 45 Έκτον, ο κανονισμός 651/2014 δεν επηρεάζει την αποκλειστική αρμοδιότητα της Επιτροπής να ελέγχει, δυνάμει του άρθρου 107, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, τη συμβατότητα ενίσχυσης χορηγηθείσας κατ' εφαρμογήν του κανονισμού αυτού και, επομένως, η Επιτροπή διατηρεί την αποκλειστική εξουσία να κηρύσσει τέτοια ενίσχυση συμβατή με την εσωτερική αγορά δυνάμει της διάταξης αυτής (πρβλ. απόφαση της 29ης Ιουλίου 2019, *Bayerische Motoren Werke και Freistaat Sachsen κατά Επιτροπής*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, σκέψη 146).
- 46 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι το επιχείρημα της Επιτροπής ότι εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση εκτός του πλαισίου της διαδικασίας προκαταρκτικής εξέτασης ή ακόμη ότι δεν ήταν αρμόδια να προβεί σε προκαταρκτική εξέταση προκειμένου να διαπιστωθεί αν η επίμαχη ενίσχυση πληρούσε τις προϋποθέσεις απαλλαγής του κανονισμού 651/2014 πρέπει να απορριφθεί. Αφενός, διαπιστώνεται ότι η καταγγελία της προσφεύγουσας κίνησε την εν λόγω διαδικασία προκαταρκτικής εξέτασης την οποία η Επιτροπή όφειλε να περατώσει με απόφαση δυνάμει του άρθρου 4 του κανονισμού 2015/1589 (βλ. τη νομολογία που παρατίθεται στις σκέψεις 35 και 36 της παρούσας αποφάσεως). Αφετέρου, από τις σκέψεις 38 έως 45 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι μια τέτοια καταγγελία μπορούσε ακριβώς να έχει ως αντικείμενο την ενδεχόμενη μη τήρηση των διατάξεων κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία, ο έλεγχος της οποίας εναπέκειτο στην Επιτροπή δυνάμει της εποπτικής της εξουσίας την οποία προβλέπει το άρθρο 107, παράγραφος 3, και το άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ. Επομένως, εν προκειμένω, κατόπιν της καταγγελίας της προσφεύγουσας, η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να προβεί σε μια τέτοια προκαταρκτική εξέταση προκειμένου να εξακριβώσει αν οι σλοβακικές αρχές είχαν εφαρμόσει ορθώς τις διατάξεις του κανονισμού 651/2014 ή αν, αντιθέτως, οι εν λόγω αρχές είχαν παραβεί την υποχρέωσή τους για κοινοποίηση (πρβλ. απόφαση της 29ης Ιουλίου 2019, *Bayerische Motoren Werke και Freistaat Sachsen κατά Επιτροπής*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, σκέψεις 138, 140 έως 144 και 146). Ως εκ τούτου, η εν λόγω υποχρέωση εξέτασης που υπείχε η Επιτροπή συνεπαγόταν, κατ' ανάγκην, υπό τον έλεγχο του δικαστή της Ένωσης, την απαίτηση ερμηνείας του περιεχομένου των κρίσιμων προϋποθέσεων απαλλαγής και την απαίτηση εξακρίβωσης της ορθής εφαρμογής τους στην υπό κρίση υπόθεση, απαιτήσεις με τις οποίες η Επιτροπή φαίνεται, κατά τα λοιπά, να έχει την πρόθεση να συμμορφωθεί με την προσβαλλόμενη απόφαση.
- 47 Επιπλέον, δεν μπορεί να ευδοκιμήσει το επιχείρημα της Επιτροπής ότι θα ήταν αρμόδια να προβεί σε μια τέτοια εξέταση μόνον αν η προσφεύγουσα είχε αποδείξει ότι δεν πληρούνταν οι σχετικές προϋποθέσεις απαλλαγής, δεδομένου ότι το επιχείρημα αυτό στηρίζεται σε παράβαση της υποχρέωσής της για έλεγχο ή ακόμη σε απαράδεκτη αντιστροφή του βάρους απόδειξης. Αντιθέτως, όταν επιλαμβάνεται καταγγελίας με την οποία προβάλλεται η μη τήρηση ορισμένων διατάξεων κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία και, ως εκ τούτου, χορήγηση παράνομης ενίσχυσης, εξαιτίας της έλλειψης κοινοποίησης, η Επιτροπή είναι όχι μόνον αρμόδια να ελέγξει το βάσιμο των ισχυρισμών του καταγγέλλοντος, αλλά και οφείλει να το πράξει, προκειμένου να διαπιστώσει αν το επίμαχο μέτρο έπρεπε να της είχε κοινοποιηθεί και αν, ως εκ τούτου, συνιστά παράνομη ενίσχυση. Σε αντίθετη περίπτωση, οι εθνικές αρχές θα είχαν υπερβολική αυτονομία κατά την εφαρμογή των διατάξεων αυτών, πράγμα που θα ήταν αντίθετο προς τις νομολογιακές αρχές που υπομνήσθηκαν στις σκέψεις 40 έως 43 της παρούσας αποφάσεως.

- 48 Για τους λόγους που εκτέθηκαν στις σκέψεις 46 και 47 της παρούσας αποφάσεως, στερείται επίσης κάθε ερείσματος το επιχείρημα της Επιτροπής ότι δεν μπορεί να «εμποδίσει» την εφαρμογή μέτρου το οποίο, κατά τις εθνικές αρχές, θεωρείται ότι εξαιρείται δυνάμει ενός τέτοιου κανονισμού απαλλαγής, στην περίπτωση που δεν πληρούνται, στην πραγματικότητα, οι προϋποθέσεις απαλλαγής. Συγκεκριμένα, στην τελευταία αυτή περίπτωση, η παράλειψη κοινοποίησης του εν λόγω μέτρου και η εφαρμογή του συνιστούν παράβαση του άρθρου 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, πράγμα που συνιστά αιτίαση της οποίας πρέπει να μπορεί να επιληφθεί η Επιτροπή, μεταξύ άλλων, κατόπιν καταγγελίας (πρβλ. απόφαση της 29ης Ιουλίου 2019, Bayerische Motoren Werke και Freistaat Sachsen κατά Επιτροπής, C-654/17 P, EU:C:2019:634, σκέψεις 140 και 144).
- 49 Ομοίως, το επιχείρημα της Επιτροπής ότι το άρθρο 4 του κανονισμού 2015/1589 αφορά μόνον την εξέταση κοινοποίησης και δεν έχει εφαρμογή όταν ένα μέτρο ενίσχυσης πληροί όλες τις αναγκαίες προϋποθέσεις ενός κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία είναι απόρροια εσφαλμένης ερμηνείας των νομολογιακών αρχών που υπομνήσθηκαν στις σκέψεις 40 και 41 της παρούσας αποφάσεως, καθόσον μια καταγγελία μπορεί να θέσει εν αμφιβόλω τη συμβατότητα του μέτρου ενίσχυσης προς τις εν λόγω προϋποθέσεις και, ως εκ τούτου, τη νομιμότητά του υπό το πρίσμα του άρθρου 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η Επιτροπή συγχέει τις προκειμένες του ελέγχου που πρέπει να διενεργείται κατόπιν καταγγελίας και στο πλαίσιο διαδικασίας προκαταρκτικής εξέτασης, ήτοι την εξέταση της ύπαρξης παράνομης ενίσχυσης για τον λόγο, μεταξύ άλλων, ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις απαλλαγής, με το αποτέλεσμα της εξέτασης αυτής (βλ. τη νομολογία που παρατίθεται στη σκέψη 46 της παρούσας αποφάσεως).
- 50 Για τους ίδιους λόγους, πρέπει να απορριφθεί το κυκλικό επιχείρημα της Επιτροπής σύμφωνα με το οποίο μια καταγγελία είναι παραδεκτή μόνον όταν αφορά παράβαση της υποχρέωσης κοινοποίησης και, ως εκ τούτου, την ύπαρξη παράνομης ενίσχυσης, αλλά όχι όταν αφορά κοινοποιηθείσες ενισχύσεις, και σύμφωνα με το οποίο ένα μέτρο ενίσχυσης που πληροί τις προϋποθέσεις απαλλαγής τις οποίες προβλέπει κανονισμός απαλλαγής δεν μπορεί να συνιστά τέτοια παράνομη ενίσχυση. Συγκεκριμένα, το επιχείρημα αυτό παραβιάζει τις αρχές που διατυπώνονται στις σκέψεις 138 έως 144 της αποφάσεως της 29ης Ιουλίου 2019, Bayerische Motoren Werke και Freistaat Sachsen κατά Επιτροπής (C-654/17 P, EU:C:2019:634), δυνάμει των οποίων εναπόκειται στην Επιτροπή να εξετάσει την καταγγελία αυτή ακριβώς προκειμένου να διαπιστώσει αν είναι βάσιμος ο ισχυρισμός περί μη τήρησης των προϋποθέσεων απαλλαγής και, ως εκ τούτου, περί παράβασης της υποχρέωσης κοινοποίησης.
- 51 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι κανένα από τα επιχειρήματα που προέβαλε η Επιτροπή για να χαρακτηρίσει την προσβαλλόμενη απόφαση ως απόφαση *sui generis*, εκδοθείσα εκτός του πλαισίου της διαδικασίας προκαταρκτικής εξέτασης και του προβλεπόμενου στο άρθρο 4 του κανονισμού 2015/1589 πλαισίου, δεν μπορεί να γίνει δεκτό.
- 52 Εντούτοις, το συμπέρασμα αυτό δεν συνεπάγεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί λόγω πλάνης περί το δίκαιο, έλλειψης νομικής βάσης ή αναρμοδιότητας. Ανεξαρτήτως του εκ μέρους της Επιτροπής χαρακτηρισμού της εν λόγω αποφάσεως, εναπόκειται εν τέλει στον δικαστή της Ένωσης να προσδιορίσει την πραγματική φύση και το νομικό της περιεχόμενο υπό το πρίσμα των εφαρμοστέων κανόνων, όπως και την ερμηνεία που πρέπει να δίδει στο ζήτημα αν πράξη της Επιτροπής στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων είναι δεκτική προσφυγής (βλ. διάταξη της 11ης Ιουλίου 2019, Vattenfall Europe Nuclear Energy κατά Επιτροπής, T-674/18, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:501, σκέψεις 31 επ. και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Πράγματι, η ερμηνεία αυτή είναι, μεταξύ άλλων, αναγκαία, ιδίως για να μπορέσει ο δικαστής της Ένωσης να κρίνει αν η επίμαχη πράξη είναι παράνομη για τον λόγο ότι εκδόθηκε από αναρμόδια αρχή ή για τον λόγο ότι στερείται επαρκούς νομικής βάσης [πρβλ. αποφάσεις της 6ης Σεπτεμβρίου 2017, Σλοβακία και Ουγγαρία κατά Συμβουλίου, C-643/15 και C-647/15, EU:C:2017:631, σκέψεις 57 έως 84, και της 25ης Οκτωβρίου 2017, Επιτροπή κατά Συμβουλίου (WRC-15), C-687/15, EU:C:2017:803, σκέψεις 40 έως 59].

- 53 Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν, λόγω της ουσίας της και όχι λόγω της μορφής της, και παρά την αντίθετη άποψη που διατύπωσε η Επιτροπή, ειδικότερα, κατά τη διάρκεια της δίκης, η προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά, στην πραγματικότητα, απόφαση βάσει του άρθρου 4 του κανονισμού 2015/1589.
- 54 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, στο σημείο 64 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, λόγω της συμβατότητάς της ιδίως με τον κανονισμό 651/2014, η επίμαχη ενίσχυση τύγχανε απαλλαγής και, ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν ήταν αρμόδια να την εξετάσει στο πλαίσιο της διαδικασίας προκαταρκτικής εξέτασης που προβλέπεται στο άρθρο 4 του κανονισμού 2015/1589. Επιπλέον, στο σημείο 65 της εν λόγω αποφάσεως, αναφέρεται ότι η καταγγελία [της προσφεύγουσας], κατά την έννοια του άρθρου 24, παράγραφος 2, του τελευταίου αυτού κανονισμού, απορρίπτεται ως αβάσιμη. Επίσης, με το έγγραφο της 5ης Σεπτεμβρίου 2017 με το οποίο κοινοποιήθηκε η απόφαση αυτή στην προσφεύγουσα, η Επιτροπή δεν διευκρίνισε τη νομική βάση επί της οποίας στηρίχθηκε η εν λόγω απόφαση, αλλά περιορίστηκε να αναφέρει ότι επρόκειτο για «απόφαση επί της επίμαχης ενίσχυσης». Τέλος, με τα υπομνήματά της και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, υποστήριξε ότι η επίμαχη απόφαση αποτελούσε απόφαση *sui generis*, εκδοθείσα εκτός του πλαισίου της διαδικασίας προκαταρκτικής εξέτασης και του πλαισίου του άρθρου 4 του κανονισμού 2015/1589, σε συνδυασμό με το άρθρο 15, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, και ότι είχε αμιγώς διαπιστωτικό χαρακτήρα, χωρίς να είναι σε θέση να αναφέρει ρητή ή προσηκούσα νομική βάση προς τούτο.
- 55 Υπό το πρίσμα αυτών ακριβώς των σκέψεων, στο πλαίσιο του πρώτου λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παρέβη ουσιώδη τύπο, πράγμα που θα πρέπει να οδηγήσει στην ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 56 Όπως όμως κρίθηκε στις σκέψεις 35 έως 51 της παρούσας αποφάσεως, είναι νομικώς αδύνατο να μη χαρακτηριστεί η προσβαλλόμενη απόφαση ως απόφαση που εκδόθηκε κατόπιν προκαταρκτικής εξέτασης και, επομένως, δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 2015/1589.
- 57 Συναφώς, υπογραμμίζεται ότι, όπως και μια απόφαση βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 2015/1589, η προσβαλλόμενη απόφαση απευθύνεται τυπικώς στη Σλοβακική Δημοκρατία, και ειδικότερα στο Υπουργείο Εξωτερικών της Σλοβακίας (βλ. σκέψη 11 της παρούσας αποφάσεως), και όχι στην προσφεύγουσα, η οποία έλαβε μόνον αντίγραφο της εν λόγω αποφάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 24, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο, του ίδιου κανονισμού (βλ. σκέψη 12 της παρούσας αποφάσεως).
- 58 Επιπλέον, επισημαίνεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα, υπό τη μορφή σύντομης ανακοίνωσης (καλούμενης δημοσίευση τύπου «cartouche») κατά την έννοια του άρθρου 32, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού (ΕΕ 2017, C 336, σ. 1), υπό τον τίτλο «Έγκριση των κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο των διατάξεων των άρθρων 107 και 108 [ΣΛΕΕ]», καθώς και υπό την επικεφαλίδα «Υποθέσεις όπου η Επιτροπή δεν εγείρει αντιρρήσεις» (βλ. σκέψη 13 της παρούσας αποφάσεως), ήτοι, κατά συνέπεια, στο πλαίσιο υπόθεσης όπου η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 2015/1589.
- 59 Επομένως, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν μπορεί παρά να αποτελεί απόφαση για τη μη διατύπωση αντιρρήσεων κατά της επίμαχης ενίσχυσης βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 2015/1589, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται παράβαση ουσιώδους τύπου καθόσον η Επιτροπή δεν εξέδωσε κάποια από τις αποφάσεις που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφοι 2 έως 4, του ίδιου κανονισμού, πρέπει να απορριφθεί.
- 60 Ωστόσο, το συμπέρασμα αυτό δεν θίγει την έκταση του ελέγχου που καλείται να ασκήσει το Γενικό Δικαστήριο όσον αφορά την προσβαλλόμενη απόφαση βάσει, ιδίως, του δευτέρου λόγου ακυρώσεως.

Επί του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο α', ΣΛΕΕ

- 61 Με το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα προβάλλει παράβαση του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο α', ΣΛΕΕ, κυρίως για τον λόγο ότι, πέραν της εξέτασης της συμβατότητας της επίμαχης ενίσχυσης βάσει του κανονισμού 651/2014, η Επιτροπή όφειλε να εξακριβώσει αν η εν λόγω ενίσχυση ήταν συμβατή με την εσωτερική αγορά με γνώμονα το άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο α', ΣΛΕΕ, όπως ερμηνεύεται υπό το πρίσμα των κατευθυντηρίων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020 (ΕΕ 2013, C 209, σ. 1, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές για τις περιφερειακές ενισχύσεις), οι οποίες προβλέπουν τη συνεκτίμηση του κριτηρίου της πρόληψης της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας. Η Επιτροπή αντιτείνει, κατ' ουσίαν, ότι το κρίσιμο εν προκειμένω νομικό πλαίσιο αποτελείται αποκλειστικά από τους εφαρμοστέους κανονισμούς απαλλαγής κατά κατηγορία και όχι από τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές.
- 62 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το υπό κρίση σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Στηρίζεται στην εσφαλμένη παραδοχή ότι η Επιτροπή, όταν επιλαμβάνεται καταγγελίας με την οποία προβάλλεται μη τήρηση των προϋποθέσεων κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία με σκοπό την εφαρμογή, μεταξύ άλλων, των κριτηρίων του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο α', ΣΛΕΕ, δεν αρκεί να εξετάσει αν η επίμαχη ενίσχυση πληροί τις εν λόγω προϋποθέσεις, αλλά οφείλει επίσης να εξακριβώσει τη συμβατότητα της ενίσχυσης αυτής με την εσωτερική αγορά υπό το πρίσμα της εν λόγω διάταξης της Συνθήκης ΛΕΕ. Επιπλέον, η προσφεύγουσα εσφαλμένως υποστηρίζει ότι η εν λόγω διάταξη πρέπει να ερμηνεύεται, μεταξύ άλλων, υπό το πρίσμα των κανόνων συμπεριφοράς με τους οποίους η Επιτροπή έχει αυτοδεσμευτεί, όπως οι κατευθυντήριες γραμμές για τις περιφερειακές ενισχύσεις.
- 63 Συγκεκριμένα, πρώτον, με την επιφύλαξη της δυνατότητας αμφισβήτησης της νομιμότητας μιας φερόμενης ως ελλιπούς διάταξης ενός κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία υπό το πρίσμα του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο α', ΣΛΕΕ, μέσω της προβολής ένστασης έλλειψης νομιμότητας κατά την έννοια του άρθρου 277 ΣΛΕΕ, πράγμα που η προσφεύγουσα δεν έπραξε εν προκειμένω, οι διατάξεις ενός τέτοιου κανονισμού προβλέπουν, από την άποψη του οικείου κράτους μέλους και των πολιτών, εξαντλητική ρύθμιση των προϋποθέσεων άμεσης απαλλαγής που ορίζονται σε αυτόν. Οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία θα είχε ως συνέπεια ότι, παρά τη συνδρομή των εν λόγω προϋποθέσεων απαλλαγής, οι εθνικές αρχές δεν θα μπορούσαν αυτομάτως να απαλλαγούν από την κοινοποίηση του επίμαχου μέτρου και να το εφαρμόσουν και θα εξακολουθούσαν να διατρέχουν τον κίνδυνο παράβασης του άρθρου 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ (πρβλ. αποφάσεις της 5ης Μαρτίου 2019, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, σκέψεις 59, 86, 87 και 99 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 29ης Ιουλίου 2019, *Bayerische Motoren Werke και Freistaat Sachsen κατά Επιτροπής*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, σκέψεις 128 και 138).
- 64 Ωστόσο, μια τέτοια ερμηνεία θα μπορούσε να υπονομεύσει όχι μόνον την άμεση εφαρμογή, κατά την έννοια του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, των διατάξεων κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία, αλλά και την πρακτική αποτελεσματικότητά τους, η οποία έγκειται ακριβώς στον προβλεπόμενο στο άρθρο 109 ΣΛΕΕ σκοπό του καθορισμού των κατηγοριών ενισχύσεων που απαλλάσσονται *ipso facto* από τη διαδικασία του άρθρου 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ και, ως εκ τούτου, την αρχή της ασφάλειας δικαίου. Επομένως, από την αιτιολογική σκέψη 7 του κανονισμού 651/2014 προκύπτει ότι μόνον οι κρατικές ενισχύσεις που δεν καλύπτονται από τον κανονισμό αυτόν εξακολουθούν να υπόκεινται στην υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ (πρβλ. αποφάσεις της 5ης Μαρτίου 2019, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, σκέψεις 57 έως 59, και της 29ης Ιουλίου 2019, *Bayerische Motoren Werke και Freistaat Sachsen κατά Επιτροπής*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, σκέψεις 127 και 128).

- 65 Οι αρχές αυτές εφαρμόζονται *mutatis mutandis* όταν η Επιτροπή καλείται να εξακριβώσει αν οι εθνικές αρχές εφάρμοσαν ορθώς τις διατάξεις κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία. Σε διαφορετική περίπτωση, οι έννομες συνέπειες ενός τέτοιου κανονισμού, ήτοι το άμεσο αποτέλεσμα της παρέκκλισης από την υποχρέωση κοινοποίησης μιας ενίσχυσης, και ο άμεσα εφαρμοστέος και νομικά εξαντλητικός χαρακτήρας των προϋποθέσεων απαλλαγής προς τον σκοπό αυτόν θα διακυβεύονταν για τον λόγο και μόνον ότι η Επιτροπή επιλαμβάνεται καταγγελίας που την οδηγεί να ελέγξει *ex post facto* αν οι εθνικές αρχές υπέπεσαν συναφώς σε σφάλματα και, επομένως, παρέβησαν την υποχρέωσή τους για κοινοποίηση. Ωστόσο, μολονότι εναπόκειται στην Επιτροπή, υπό τον έλεγχο του δικαστή της Ένωσης, να εξακριβώσει την ύπαρξη τέτοιων σφαλμάτων, εντούτοις το καθήκον εποπτείας που υπέχει δεν είναι ικανό να επηρεάσει τη νομική αυτή φύση των διατάξεων ενός κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία.
- 66 Δεύτερον, το κριτήριο της πρόληψης της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας στη σχετική αγορά δεν μνημονεύεται ως προϋπόθεση απαλλαγής μιας επενδυτικής ενίσχυσης περιφερειακού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 14 του κανονισμού 651/2014. Επομένως, η προσφεύγουσα αβασίμως υποστηρίζει ότι ο εν λόγω κανονισμός απαιτεί από τις εθνικές αρχές ή από την Επιτροπή να λαμβάνουν υπόψη την ενδεχόμενη δημιουργία τέτοιας πλεονάζουσας ικανότητας. Συνεπώς, η Επιτροπή ορθώς προβάλλει ότι, βάσει του κανονισμού αυτού, δεν ήταν αρμόδια να εκτιμήσει τη συγκεκριμένη πτυχή στο πλαίσιο της εξέτασης της καταγγελίας της προσφεύγουσας και ότι η εκ μέρους της ανάλυση των προϋποθέσεων του άρθρου 14 του ίδιου κανονισμού, όπως εκτίθεται στη σκέψη 57, στοιχεία α' και β', της προσβαλλομένης αποφάσεως, ήταν, κατ' αρχήν, επαρκής.
- 67 Επομένως, πρέπει επίσης να απορριφθεί το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η Επιτροπή, εκδίδοντας κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία, δεν «εξάντλησε» την εξουσία εκτίμησης που διαθέτει δυνάμει του άρθρου 107, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ. Ακόμη και αν υποθεθεί ότι ορισμένες διατάξεις κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία αποδεικνύονται ελλιπείς και ασύμβατες με το πρωτογενές δίκαιο, ιδίως με το άρθρο 107, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, γεγονός που θα είχε ως αυτόματη συνέπεια την παράβαση της υποχρέωσης κοινοποίησης και, ενδεχομένως, της απαγόρευσης εφαρμογής της επίμαχης ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, το Γενικό Δικαστήριο δεν θα μπορούσε να αποφανθεί επ' αυτών παρά μόνον κατόπιν ένστασης έλλειψης νομιμότητας προβληθείσας δυνάμει του άρθρου 277 ΣΛΕΕ. Ωστόσο, εν προκειμένω, η προσφεύγουσα δεν προέβαλε, δυνάμει της διάταξης αυτής και για τους ως άνω λόγους, την έστω μερική έλλειψη νομιμότητας του άρθρου 14 του κανονισμού 651/2014.
- 68 Διευκρινίζεται ότι, αν, εν πάση περιπτώσει, κατόπιν της υποβολής καταγγελίας, η Επιτροπή διαπίστωνε ότι οι εθνικές αρχές είχαν εφαρμόσει εσφαλμένως τις προϋποθέσεις ενός κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία, οπότε, στην πραγματικότητα, η επίμαχη ενίσχυση έπρεπε να είχε κοινοποιηθεί βάσει του άρθρου 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, θα ήταν ασφαλώς υποχρεωμένη να εκτιμήσει τη συμβατότητα της ενίσχυσης αυτής υπό το πρίσμα του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο α', ΣΛΕΕ, λαμβάνοντας συγχρόνως υπόψη τα πρόσθετα κριτήρια των κατευθυντηρίων γραμμών για τις περιφερειακές ενισχύσεις με τις οποίες έχει αυτοδεσμευτεί. Αντιθέτως, η άσκηση του ελέγχου αυτού όσον αφορά την εκ μέρους των εθνικών αρχών τήρηση των προϋποθέσεων απαλλαγής που προβλέπονται σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία προσομοιάζει με αμιγή έλεγχο νομιμότητας, ο οποίος κατ' ανάγκην δεν περιλαμβάνει εκτιμήσεις που εμπίπτουν στην εξουσία εκτίμησης την οποία έχει η Επιτροπή μόνον όταν εφαρμόζει, σε συγκεκριμένη περίπτωση, το άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο α', ΣΛΕΕ (πρβλ. απόφαση της 5ης Μαρτίου 2019, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, σκέψεις 78 και 79).
- 69 Τρίτον, ανεξαρτήτως των προεκτεθέντων, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι η νομολογία σχετικά με το άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο α', ΣΛΕΕ προβλέπει τη συνεκτίμηση κριτηρίου για την πρόληψη της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας στη σχετική αγορά ως απαίτηση που απορρέει από το πρωτογενές δίκαιο αυτό καθεαυτό. Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι η ως άνω διάταξη που εισάγει παρέκκλιση δεν απαιτεί την απουσία στρέβλωσης ή απειλής στρέβλωσης του ανταγωνισμού, η οποία αποτελεί μόνο κριτήριο της έννοιας της ενίσχυσης κατά το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ. Αντιθέτως, η εφαρμογή του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο α', ΣΛΕΕ ή ενός κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία που διευκρινίζει το περιεχόμενό του στο πεδίο του δευτερογενούς δικαίου

προϋποθέτει κατ' ανάγκην ότι το επίμαχο μέτρο πληροί το σύνολο των προϋποθέσεων της έννοιας της ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένης εκείνης που αφορά τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, χωρίς να χρειάζεται να επανεξεταστεί ο αντίθετος προς τον ανταγωνισμό αντίκτυπός του, ιδίως λόγω της δημιουργίας πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας στη σχετική αγορά (πρβλ. αποφάσεις της 29ης Ιουλίου 2019, Bayerische Motoren Werke και Freistaat Sachsen κατά Επιτροπής, C-654/17 P, EU:C:2019:634, σκέψεις 93 και 94, και της 20ής Ιουνίου 2019, a&o hostel and hotel Berlin κατά Επιτροπής, T-578/17, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:437, σκέψη 123). Συγκεκριμένα, σε αντίθεση με το άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΣΛΕΕ, στο πλαίσιο του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο α', ΣΛΕΕ, δεν απαιτείται καν να εξακριβωθεί αν οι όροι των συναλλαγών αλλοιώνονται σε βαθμό αντίθετο προς το κοινό συμφέρον.

- 70 Αντιθέτως, η νομολογία που επικαλείται η προσφεύγουσα συνδέεται αποκλειστικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή των κανόνων συμπεριφοράς με τους οποίους έχει αυτοδεσμευτεί η Επιτροπή, και όχι με εκείνη του περιεχομένου του πρωτογενούς δικαίου με το οποίο, ωστόσο, οι κανόνες αυτοί πρέπει να είναι συμβατοί και ως προς τους οποίους το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι δεν μπορούν να αποκλείσουν την εξουσία εκτίμησης που διαθέτει η Επιτροπή βάσει του άρθρου 107, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ (πρβλ. αποφάσεις της 8ης Μαρτίου 2016, Ελλάδα κατά Επιτροπής, C-431/14 P, EU:C:2016:145, σκέψεις 71 και 72, της 19ης Ιουλίου 2016, Kotnik κ.λπ., C-526/14, EU:C:2016:570, σκέψη 41, και της 29ης Ιουλίου 2019, Bayerische Motoren Werke και Freistaat Sachsen κατά Επιτροπής, C-654/17 P, EU:C:2019:634, σκέψη 83). Επιπλέον, ο δικαστής της Ένωσης περιορίστηκε να εκτιμήσει, εκτός του πεδίου εφαρμογής κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία, αν η Επιτροπή προέβη σε εσφαλμένη εφαρμογή των κανόνων συμπεριφοράς που αφορούσαν ρητώς το ζήτημα της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας και αν, επομένως, υπέπεσε συναφώς σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως (πρβλ. αποφάσεις της 14ης Ιανουαρίου 1997, Ισπανία κατά Επιτροπής, C-169/95, EU:C:1997:10, σκέψη 22, και της 9ης Σεπτεμβρίου 2009, Holland Malt κατά Επιτροπής, T-369/06, EU:T:2009:319, σκέψη 136). Στο πλαίσιο αυτό, ωστόσο, ο δικαστής της Ένωσης δεν εξέτασε αν, αντιστρόφως, όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, ορισμένα κριτήρια που είχαν γίνει δεκτά στο πλαίσιο των κανόνων συμπεριφοράς απέρρεαν απευθείας από απαιτήσεις επιβαλλόμενες από το πρωτογενές δίκαιο αυτό καθεαυτό, ούτε εκτίμησε το νομικό περιεχόμενο, ή ακόμη τη νομιμότητα ενός κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία με γνώμονα το πρωτογενές δίκαιο.
- 71 Τέταρτον, πρέπει να υπομνησθεί η πάγια νομολογία που αναγνωρίζει ότι, κατά την άσκηση της ευρείας εξουσίας εκτίμησης που διαθέτει δυνάμει του άρθρου 107, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, η Επιτροπή δύναται να εκδίδει κατευθυντήριες γραμμές προκειμένου να καθορίζει τα κριτήρια βάσει των οποίων προτίθεται να αξιολογεί τη συμβατότητα, με την εσωτερική αγορά, μέτρων ενίσχυσης που σχεδιάζουν τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή, θεσπίζοντας τέτοιους κανόνες συμπεριφοράς και αναγγέλλοντας, με τη δημοσίευσή τους, ότι θα τους εφαρμόζει στις περιπτώσεις τις οποίες αφορούν οι κανόνες αυτοί, αυτοπεριορίζεται κατά την άσκηση της εν λόγω εξουσίας εκτίμησης και δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να αποκλίνει από τους κανόνες αυτούς, διότι άλλως υπάρχει ενδεχόμενο να ακυρωθούν οι πράξεις της λόγω παραβίασης γενικών αρχών του δικαίου, όπως είναι η ίση μεταχείριση ή η προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης (βλ. απόφαση της 19ης Ιουλίου 2019, Bayerische Motoren Werke και Freistaat Sachsen κατά Επιτροπής, C-654/17 P, EU:C:2019:634, σκέψεις 81 και 82 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Επιπλέον, μολονότι η Επιτροπή δεσμεύεται από τέτοιους κανόνες, τούτο ισχύει μόνον στο μέτρο που οι κανόνες αυτοί δεν παρεκκλίνουν από την ορθή εφαρμογή της Συνθήκης, δεν μπορούν δε αυτοί να ερμηνεύονται κατά τρόπο περιορίζοντα το περιεχόμενο των άρθρων 107 και 108 ΣΛΕΕ ή αντίθετο προς τους σκοπούς των εν λόγω άρθρων (βλ. απόφαση της 11ης Σεπτεμβρίου 2008, Γερμανία κ.λπ. κατά Kronofrance, C-75/05 P και C-80/05 P, EU:C:2008:482, σκέψη 65 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 72 Οι εκτιμήσεις αυτές ισχύουν *mutatis mutandis* και για τις διατάξεις κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία, οι οποίες αποτελούν επίσης το αποτέλεσμα *ex ante* άσκησης από την Επιτροπή των εξουσιών της δυνάμει του άρθρου 107, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ (πρβλ. αποφάσεις της 5ης Μαρτίου 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, σκέψεις 65 και 102, και της 29ης Ιουλίου 2019, Bayerische Motoren Werke και Freistaat Sachsen κατά Επιτροπής, C-654/17 P, EU:C:2019:634,

σκέψη 135), οι οποίες όμως, αντιθέτως προς τους κανόνες συμπεριφοράς, είναι νομικά δεσμευτικές και έχουν άμεση εφαρμογή στην εσωτερική έννομη τάξη των κρατών μελών δυνάμει του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ. Συγκεκριμένα, οι διατάξεις αυτές έχουν περιοριστικό αποτέλεσμα έναντι της Επιτροπής, καθόσον προσδιορίζουν τα κριτήρια ενισχύσεων οι οποίες πρέπει να θεωρείται ότι απαλλάσσονται *ipso facto* βάσει του άρθρου 107, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, με αποτέλεσμα να εκφεύγουν της υποχρέωσης κοινοποίησης και ελέγχου εκ μέρους της Επιτροπής, υπό την προϋπόθεση, βεβαίως, ότι τα κριτήρια είναι σύμφωνα με τους υπέρτερους κανόνες δικαίου, μεταξύ των οποίων και τα άρθρα 107 και 108 ΣΛΕΕ. Επιπλέον, το περιεχόμενο των νομικά δεσμευτικών και άμεσα εφαρμοστέων διατάξεων ενός κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να σχετικοποιηθεί με κανόνες συμπεριφοράς. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο καθόσον, αφενός, οι εν λόγω κανόνες δεν είναι σε καμία περίπτωση νομικά δεσμευτικοί για τα κράτη μέλη (πρβλ. απόφαση της 19ης Ιουλίου 2016, Κοτνίκ κ.λπ., C-526/14, EU:C:2016:570, σκέψη 44) και, αφετέρου, αποσκοπούν, μεταξύ άλλων, στην καθοδήγηση και στον περιορισμό της άσκησης από την Επιτροπή της εξουσίας εκτίμησης που διαθέτει κατά την εφαρμογή του άρθρου 107, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ στο πλαίσιο διαδικασίας δυνάμει του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ και, ως εκ τούτου, εκτός του πεδίου εφαρμογής κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία.

- 73 Κατά συνέπεια, τέτοιοι κανόνες συμπεριφοράς τους οποίους θεσπίζει η Επιτροπή στο πλαίσιο της οργανωτικής εξουσίας της όσον αφορά τις διαδικασίες της στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων δεν μπορούν να παρεκκλίνουν από τους υπέρτερους κανόνες δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των κανονισμών απαλλαγής κατά κατηγορία. Επομένως, όποιο και αν είναι το περιεχόμενο των εν λόγω κανόνων συμπεριφοράς, δεν είναι ικανοί να σχετικοποιήσουν το περιεχόμενο των προϋποθέσεων απαλλαγής που προβλέπουν οι κανονισμοί αυτοί.
- 74 Πέμπτον, διαπιστώνεται ότι το άρθρο 14 του κανονισμού 651/2014, το οποίο έχει εφαρμογή εν προκειμένω, δεν αναφέρεται στις κατευθυντήριες γραμμές για τις περιφερειακές ενισχύσεις, ιδίως στην παράγραφο 114 αυτών σχετικά με τα αντίθετα προς τον ανταγωνισμό αποτελέσματα της αύξησης της παραγωγικής ικανότητας που προκαλείται από κρατική ενίσχυση. Συναφώς, το εν λόγω άρθρο διακρίνεται σαφώς από το άρθρο 15, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού που αφορά τις περιφερειακές ενισχύσεις λειτουργίας, καθόσον το τελευταίο μνημονεύει ρητώς την παράγραφο 161 των εν λόγω κατευθυντηρίων γραμμών. Επομένως, η Επιτροπή δεν είχε την πρόθεση να εξαρτήσει τις προϋποθέσεις συμβατότητας των επενδυτικών ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα από τους κανόνες συμπεριφοράς που προβλέπουν οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές. Ως εκ τούτου, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, ούτε οι εθνικές αρχές ούτε η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένες να τις λάβουν υπόψη κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή του άρθρου 14 του κανονισμού αυτού.
- 75 Τέλος, η ως άνω εκτίμηση δεν αναιρείται από τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας που αντλούνται από την αρχή της αναλογικότητας και από το δικαίωμά της στην επιχειρηματική ελευθερία. Συναφώς, αρκεί η διαπίστωση ότι παρέλειψε να επισημάνει την ενδεχόμενη έλλειψη νομιμότητας του άρθρου 14 του κανονισμού 651/2014 υπό το πρίσμα των ως άνω υπέρτερων κανόνων δικαίου, βάσει του άρθρου 277 ΣΛΕΕ, ή, τουλάχιστον, να εξηγήσει με ποιον τρόπο, παρά τη σαφή και εξαντλητική διατύπωσή του, ο εν λόγω κανονισμός θα μπορούσε να ερμηνευθεί κατά τρόπο σύμφωνο προς τους κανόνες αυτούς έτσι ώστε να πρέπει να ληφθεί υπόψη η ενδεχόμενη δημιουργία πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας στη σχετική αγορά.
- 76 Κατά συνέπεια, το υπό κρίση πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

Επί του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 109 ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 58, παράγραφος 1, και το άρθρο 6, παράγραφος 3, στοιχείο α', του κανονισμού 651/2014

– Επί της πρώτης αιτιάσεως, περί εσφαλμένου χαρακτηρισμού της αποδέκτριας επιχείρησης ως ΜΜΕ

- 77 Με το δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα προβάλλει, στο πλαίσιο μιας πρώτης αιτιάσεως, πλάνη της Επιτροπής περί την εκτίμηση ή περί το δίκαιο κατά την εφαρμογή του άρθρου 6, παράγραφος 3, στοιχείο α', του κανονισμού 651/2014, για τον λόγο κυρίως ότι η επίμαχη ενίσχυση συνιστά, στην πραγματικότητα, ad hoc ενίσχυση χορηγηθείσα σε μεγάλη επιχείρηση. Η Επιτροπή παρέβη τη διάταξη αυτή δεχόμενη εσφαλμένως και παραλείποντας να ελέγξει τον χαρακτηρισμό από τις σλοβακικές αρχές της αποδέκτριας επιχείρησης ως ΜΜΕ κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, του παραρτήματος I του ίδιου κανονισμού. Λαμβανομένων δε υπόψη των εταιρικών δεσμών και των σχέσεων ελέγχου που χαρακτήριζαν την κατάσταση της επιχείρησης αυτής πριν και μετά τη μεταβίβαση των μετοχών της από την εταιρία P. στην εταιρία N., δυνάμει του άρθρου 3 και, τουλάχιστον, του άρθρου 4, παράγραφος 2, του εν λόγω παραρτήματος, η εν λόγω επιχείρηση έπρεπε να χαρακτηριστεί ως μεγάλη επιχείρηση. Η Επιτροπή παρέλειψε, μεταξύ άλλων, να ερευνήσει επαρκώς τις σχέσεις που υφίσταντο μεταξύ της εταιρίας P., αφενός, και μιας οικογένειας και άλλων εταιριών τις οποίες διηύθυναν ή ήλεγχαν τα μέλη της, αφετέρου, καθώς και την κατάσταση του κύριου μετόχου της εταιρίας N. από τις 7 Αυγούστου 2013, συμπεριλαμβανομένων των σχέσεων του με άλλες εταιρίες. Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή έσφαλε κατά την εφαρμογή των κριτηρίων που διέπουν τις ad hoc ενισχύσεις που χορηγούνται στις μεγάλες επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 3, στοιχείο α', του εν λόγω κανονισμού και, ελλείψει επιμελούς και πλήρους έρευνας επί των σημείων αυτών, θα έπρεπε να διατηρεί αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα της ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά. Με την απάντησή της στις γραπτές ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου, η προσφεύγουσα διευκρινίζει ότι, εν πάση περιπτώσει, για να μπορέσει να χαρακτηρίσει την επίμαχη επιχείρηση ως ΜΜΕ, η Επιτροπή όφειλε να εξετάσει αν πληρούνταν οι προϋποθέσεις του άρθρου 4, παράγραφος 2, του παραρτήματος αυτού, πράγμα σχετικά με το οποίο ουδεμία ένδειξη υπάρχει στην αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως, αντιθέτως προς τις απαιτήσεις του άρθρου 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.
- 78 Η Επιτροπή αντιτάσσει, κατ' ουσίαν, ότι, κατόπιν σύμβασης μεταβίβασης του 100 % των μετοχών της αποδέκτριας επιχείρησης, η οποία συνήφθη μεταξύ των εταιριών P. και N., στις 31 Δεκεμβρίου 2012, και καταχωρίστηκε στο σλοβακικό εμπορικό μητρώο στις 7 Αυγούστου 2013, κατά τον χρόνο χορήγησης της επίμαχης ενίσχυσης, ήτοι στις 7 Νοεμβρίου 2013, η αποδέκτρια επιχείρηση ήταν ΜΜΕ, μοναδικός ιδιοκτήτης της οποίας ήταν η εταιρία N. Επομένως, το επιχείρημα περί ελέγχου της εταιρίας P. από ορισμένα φυσικά πρόσωπα είναι αλυσιτελές, δεδομένου ότι η τελευταία αυτή εταιρία και η εν λόγω επιχείρηση ήταν συνδεδεμένες επιχειρήσεις, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 3, τρίτο εδάφιο, του παραρτήματος της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ 2003, L 124, σ. 36, στο εξής: σύσταση για τις ΜΜΕ), μόνον πριν από την εξαγορά των μετοχών από την εταιρία N. Εν πάση περιπτώσει, δεν υπήρχε λόγος να αμφισβητηθούν οι πληροφορίες που παρείχαν οι σλοβακικές αρχές σύμφωνα με τις οποίες η εταιρία P. και οι συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις δεν απασχολούσαν περισσότερους από 120 υπαλλήλους το 2010 και το 2011, ο κύκλος εργασιών τους δεν υπερέβαινε τα 50 εκατομμύρια ευρώ και το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού τους δεν υπερέβαινε τα 43 εκατομμύρια ευρώ. Επιπλέον, η συμμετοχή της επιχείρησης αυτής σε άλλες επιχειρήσεις από τις 9 Ιουλίου 2011 δεν πληρούσε τα κριτήρια του άρθρου 3, παράγραφοι 2 και 3, του παραρτήματος I του κανονισμού 651/2014. Το επιχείρημα ότι μια οικογένεια εξακολουθούσε να ασκεί αποφασιστική επιρροή επί της εταιρίας P. είναι αλυσιτελές, καθόσον η εταιρία αυτή δεν κατείχε πλέον, κατά τον χρόνο χορήγησης της επίμαχης ενίσχυσης, μετοχές της εν λόγω επιχείρησης. Κατά την Επιτροπή, είναι επίσης αλυσιτελές το επιχείρημα το οποίο αφορά την προθεσμία των δύο ετών που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 2, του εν λόγω παραρτήματος, δεδομένου ότι η εταιρία P. δεν μπορούσε να χαρακτηριστεί ως μεγάλη επιχείρηση κατά την επίμαχη περίοδο.

- 79 Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι η αποδέκτρια επιχείρηση και η εταιρία N. δεν συνδέονταν με άλλες επιχειρήσεις μέσω ορισμένων φυσικών προσώπων, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 3, τέταρτο εδάφιο, του παραρτήματος I, του κανονισμού 651/2014. Βεβαίως, ο γενικός διευθυντής της αποδέκτριας επιχείρησης κατά την περίοδο από την 1η Μαρτίου έως τις 28 Δεκεμβρίου 2012 και αναπληρωτής διευθυντής της από τις 28 Δεκεμβρίου 2012 είναι μέλος της διοίκησης διαφόρων επιχειρήσεων. Ωστόσο, με εξαίρεση τη μίσθωση που έχει συναφθεί με την εταιρία E. F., καμία από τις επιχειρήσεις αυτές δεν δραστηριοποιείται στην ίδια αγορά με την αποδέκτρια επιχείρηση ή σε όμορη αγορά. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που είναι διαθέσιμα στο σλοβακικό μητρώο επιχειρήσεων, η εταιρία L. δραστηριοποιείται σε πολλούς τομείς της οικονομίας. Ο προσκομισθείς από την προσφεύγουσα χάρτης του κοιτάσματος του Borský Peter στερείται ακρίβειας και δεν έχει καμία αποδεικτική ισχύ όσον αφορά τυχόν σχέσεις μεταξύ της τελευταίας αυτής εταιρίας και της αποδέκτριας επιχείρησης. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι δεν διαθέτει ενδείξεις από τις οποίες να προκύπτει ότι ο εν λόγω γενικός διευθυντής ασκούσε κυριαρχική επιρροή ή είχε την ιδιότητα του ιδιοκτήτη όσον αφορά την εταιρία L., ούτε ότι η αποδέκτρια επιχείρηση ή η εταιρία N. ενήργησαν από κοινού με την εταιρία L. σε τέτοιο βαθμό ώστε να μην μπορούν να θεωρηθούν ως οικονομικώς ανεξάρτητες μεταξύ τους επιχειρήσεις.
- 80 Η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η αποδέκτρια επιχείρηση πληρούσε όλες τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί ΜΜΕ κατά τον χρόνο χορήγησης της επίμαχης ενίσχυσης. Επομένως, για να στοιχειοθετηθεί ο χαρακτήρας κινήτρου της εν λόγω ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 2, του κανονισμού 651/2014, αρκούσε να αποδειχθεί ότι η αίτηση χορήγησης της ενίσχυσης είχε υποβληθεί πριν από την έναρξη των σχετικών με το επενδυτικό σχέδιο εργασιών.
- 81 Προκαταρκτικώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με όσα σημειώθηκαν στα πρακτικά της επ' ακροατηρίου συζήτησεως, οι διάδικοι φρονούν ότι το ζήτημα αν η αποδέκτρια επιχείρηση αποτελούσε, κατά τον χρόνο χορήγησης της επίμαχης ενίσχυσης, ΜΜΕ κατά την έννοια του παραρτήματος I του κανονισμού 651/2014, του οποίου το γράμμα αντιστοιχεί σε εκείνο του παραρτήματος της σύστασης για τις ΜΜΕ, αποτελεί νομικό ζήτημα που υπόκειται στον έλεγχο του Γενικού Δικαστηρίου και είναι καθοριστικό για την επίλυση της υπό κρίση διαφοράς. Συναφώς, η Επιτροπή διευκρινίζει, χωρίς να αντικρούεται από την προσφεύγουσα, ότι, όπως προκύπτει από το σημείο 57, στοιχείο β', της προσβαλλομένης αποφάσεως, δυνάμει του άρθρου 14, παράγραφος 12, του εν λόγω κανονισμού, η ένταση της ενίσχυσης, εκφραζόμενη σε ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης (ΑΙΕ), δεν πρέπει να υπερβαίνει τη μέγιστη ένταση ενίσχυσης που προσδιορίζεται στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων ο οποίος ισχύει κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης στη συγκεκριμένη περιοχή, ήτοι, εν προκειμένω, στον σλοβακικό χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για την περίοδο 2007 έως 2013, που προβλέπει ανώτατο όριο ΑΙΕ 40 % για τις μεγάλες επιχειρήσεις. Επιπλέον, κατά το ίδιο σημείο, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού, σε συνδυασμό με τον ορισμό της «ενισχυόμε[νης] περιοχ[ής]» που περιλαμβάνεται στο άρθρο 2 του ίδιου κανονισμού, έπρεπε να τηρείται η μέγιστη ΑΙΕ βάσει του σλοβακικού χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για την περίοδο 2014 έως 2020, ήτοι 25 % για τις μεγάλες, 35 % για τις μεσαίες και 45 % για τις μικρές επιχειρήσεις.
- 82 Όσον αφορά το περιεχόμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως, επισημαίνεται ότι η αιτίαση της προσφεύγουσας συνοψίζεται επιγραμματικά στο σημείο 24 της εν λόγω αποφάσεως, όπου γίνεται αναφορά στη φερόμενη σχέση μεταξύ, αφενός, της αποδέκτριας επιχείρησης και, αφετέρου, της εταιρίας P. και των ιδιοκτητών ή διευθυντικών στελεχών της. Στα σημεία 38 και 39 της αποφάσεως αυτής εκτίθενται οι πληροφορίες που παρασχέθηκαν από τις σλοβακικές αρχές σχετικά με τις διάφορες εταιρικές σχέσεις της εν λόγω επιχείρησης κατά τον χρόνο χορήγησης της επίμαχης ενίσχυσης, όταν το 100 % του μετοχικού κεφαλαίου της κατείχε μόνη η εταιρία N., η οποία ελεγχόταν με τη σειρά της από δύο φυσικά πρόσωπα σε ποσοστό 99,94 % και 0,06 % αντιστοίχως, εκ των οποίων το πρώτο ήταν ο γενικός διευθυντής της επιχείρησης.

- 83 Ωστόσο, στα σημεία 38 και 39 της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν παρουσιάζονται οι εταιρικές σχέσεις και οι σχέσεις ελέγχου της αποδέκτριας επιχείρησης ιδίως με την εταιρία P. και τους μετόχους ή τα διευθυντικά στελέχη της, την προκάτοχο δηλαδή της εταιρίας N. Τούτο ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο των παρατηρήσεων που υπέβαλαν οι σλοβακικές αρχές, με έγγραφο της 13ης Μαΐου 2016, σε απάντηση αιτήματος παροχής πληροφοριών της Επιτροπής. Με τις παρατηρήσεις αυτές, οι εν λόγω αρχές ισχυρίστηκαν ότι είναι αλυσιτελή τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας για τον λόγο ότι, κατά τον χρόνο χορήγησης της επίμαχης ενίσχυσης, η εταιρία P. δεν είχε εταιρικές σχέσεις ή σχέσεις ελέγχου, κατά την έννοια του άρθρου 3, του παραρτήματος I, του κανονισμού 651/2014, ούτε με την αποδέκτρια επιχείρηση ούτε με την εταιρία N. Όσον αφορά την κατάσταση της εταιρίας P., οι σλοβακικές αρχές περιορίστηκαν να προβάλλουν ότι η μετοχική δομή της εταιρίας αυτής τους ήταν άγνωστη, διότι πληροφορίες αυτού του είδους δεν ήταν δημοσίως προσβάσιμες. Επιπλέον, σύμφωνα με τις δηλώσεις των εν λόγω αρχών, ο μέχρι τις 14 Μαρτίου 2012 αντιπρόεδρος της εκτελεστικής επιτροπής της αποδέκτριας επιχείρησης δεν ήταν ούτε μέτοχος ούτε μέλος άλλης εταιρίας εγκατεστημένης στη Σλοβακία κατά τη διάρκεια της περιόδου από τις 14 Μαρτίου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2012.
- 84 Τα στοιχεία αυτά, σε συνδυασμό με τα επιχειρήματα που προέβαλε η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένης της απάντησης στις γραπτές ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου (βλ. σκέψεις 78 έως 80 της παρούσας αποφάσεως), υποδηλώνουν ότι η Επιτροπή αρκέστηκε στις παρατηρήσεις αυτές των σλοβακικών αρχών σχετικά με την κατάσταση της αποδέκτριας επιχείρησης, όπως αυτή είχε πριν από τη μεταβίβαση των μετοχών της στην εταιρία N., δηλαδή όταν τελούσε ακόμη υπό τον έλεγχο της εταιρίας P. Η εκτίμηση αυτή επιβεβαιώνεται από αιτιολογία που παρατίθεται στο σημείο 57, στοιχείο d, της προσβαλλομένης αποφάσεως, όπου η Επιτροπή λαμβάνει θέση επί της αιτιάσεως της προσφεύγουσας λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις των σλοβακικών αρχών. Κατ' ουσίαν, επισημαίνεται ότι, κατά την Επιτροπή, οι εν λόγω αρχές απέδειξαν επαρκώς ότι η αποδέκτρια επιχείρηση αποτελούσε ΜΜΕ κατά τον χρόνο χορήγησης της επίμαχης ενίσχυσης, η οποία έλαβε χώρα, δυνάμει του εφαρμοστέου σλοβακικού δικαίου, στις 7 Νοεμβρίου 2013. Η Επιτροπή εκθέτει στο σημείο αυτό ότι ουδεμία σχέση υπάρχει μεταξύ της αποδέκτριας επιχείρησης και της εταιρίας N., κατά την έννοια των όρων «συνεργαζόμενες επιχειρήσεις» ή «συνδεδεμένες επιχειρήσεις», όπως ορίζονται στο άρθρο 3, παράγραφοι 2 και 3, πρώτο έως τρίτο εδάφιο, του παραρτήματος της σύστασης για τις ΜΜΕ, το κείμενο του οποίου αντιστοιχεί σε εκείνο του άρθρου 3, παράγραφοι 2 και 3, του παραρτήματος I του κανονισμού 651/2014. Ομοίως, υποστηρίζει ότι, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας και της πρακτικής της ως προς τη λήψη αποφάσεων, δεν πληρούται εν προκειμένω το κριτήριο των επιχειρήσεων που συνδέονται μέσω ενός φυσικού προσώπου ή μιας ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού, εφόσον ασκούν τμήμα τουλάχιστον των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 3, τέταρτο και πέμπτο εδάφιο του παραρτήματος της εν λόγω σύστασης, του οποίου το κείμενο αντιστοιχεί σε εκείνο του άρθρου 3, παράγραφος 3, τέταρτο και πέμπτο εδάφιο, του παραρτήματος I του εν λόγω κανονισμού. Πάντως, ελλείπει αποδείξεων σχετικά με την ύπαρξη σημαντικών εμπορικών δεσμών, ιδίως υπό τη μορφή συμβάσεων πώλησης ή αγοράς, κοινών προμηθευτών ή άλλων κοινών εμπορικών συμφερόντων μεταξύ της αποδέκτριας επιχείρησης, αφενός, και της εταιρίας N. και του κύριου μετόχου της, αφετέρου, η εν λόγω επιχείρηση και η εν λόγω εταιρία δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως συνδεδεμένες κατά τον χρόνο χορήγησης της επίμαχης ενίσχυσης. Η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα, όπως και οι σλοβακικές αρχές, ότι η επιχείρηση αυτή, θεωρούμενη από κοινού με την εταιρία N., αποτελεί ΜΜΕ. Προς στήριξη του συμπεράσματος αυτού, η προσβαλλόμενη απόφαση περιλαμβάνει πίνακα στον οποίο εκτίθεται ο συνολικός αριθμός απασχολουμένων, ο συνδυασμένος κύκλων εργασιών, καθώς και τα συνολικά ετήσια αποτελέσματα της αποδέκτριας επιχείρησης και της εταιρίας N. κατά τα έτη 2010 έως 2015.
- 85 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, πράγματι, κατά τον χρόνο χορήγησης της επίμαχης ενίσχυσης, στις 7 Νοεμβρίου 2013, δεν υφίστατο πλέον κανένας διαρθρωτικός δεσμός μεταξύ της αποδέκτριας επιχείρησης και της εταιρίας P., η οποία είχε μεταβιβάσει το σύνολο της συμμετοχής της στην εν λόγω επιχείρηση στην εταιρία N. Όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, σύμφωνα με τη νομολογία (αποφάσεις της 21ης Μαρτίου 2013, Magdeburger Mühlenwerke, C-129/12, EU:C:2013:200, σκέψη 40,

και της 6ης Ιουλίου 2017, Nerea, C-245/16, EU:C:2017:521, σκέψεις 32 και 33), ως «ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης» κατά το άρθρο 2, σημείο 28, του κανονισμού 651/2014 νοείται η ημερομηνία απονομής στον δικαιούχο του εννόμου δικαιώματος να λάβει την ενίσχυση σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό καθεστώς. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τα σημεία 45 έως 47 της προσβαλλομένης αποφάσεως, σύμφωνα με το εφαρμοστέο αστικό δίκαιο της Σλοβακίας, η σύμβαση επιχορήγησης, όπως συνήφθη μεταξύ του Σλοβακικού Οργανισμού Καινοτομίας και Ενέργειας και της αποδέκτριας επιχείρησης, στις 29 Οκτωβρίου 2013, τέθηκε σε ισχύ στις 7 Νοεμβρίου 2013, ήτοι μία ημέρα μετά τη δημοσίευσή της στο κεντρικό μητρώο συμβάσεων της Σλοβακίας. Ως εκ τούτου, εν προκειμένω, η Επιτροπή όφειλε να αξιολογήσει κατά πόσον οι σλοβακικές αρχές είχαν εκτιμήσει ορθώς αν, στις 7 Νοεμβρίου 2013, κατά το χρονικό σημείο που ελεγχόταν αποκλειστικά από την εταιρία N., η αποδέκτρια επιχείρηση αποτελούσε ΜΜΕ.

86 Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι η κρίσιμη ημερομηνία για την εκτίμηση του χαρακτηρισμού της αποδέκτριας επιχείρησης ως ΜΜΕ ήταν η 7η Νοεμβρίου 2013, οι ενδείξεις που παρέσχε η προσφεύγουσα σχετικά με τους δεσμούς μεταξύ της αποδέκτριας επιχείρησης και της εταιρίας P., προκατόχου της εταιρίας N., μπορούσαν να δημιουργήσουν αμφιβολίες στην Επιτροπή, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 4, του κανονισμού 2015/1589, ως προς τον χαρακτηρισμό της αποδέκτριας επιχείρησης ως ΜΜΕ κατά την έννοια του παραρτήματος I του κανονισμού 651/2014 και, ως εκ τούτου, ως προς την ύπαρξη παράνομης και μη συμβατής με την εσωτερική αγορά ενίσχυσης.

87 Συναφώς, η προσφεύγουσα βασίμως επικαλείται το άρθρο 4 του παραρτήματος I του κανονισμού 651/2014, το οποίο φέρει τον τίτλο «Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών και περίοδος αναφοράς» του οποίου το γράμμα αντιστοιχεί απολύτως σε εκείνο του άρθρου 4 του παραρτήματος της σύστασης για τις ΜΜΕ. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου αυτού ορίζουν τα εξής:

«1. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους φόρους.

2. Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της [ΜΜΕ] μόνον εάν η υπέρβαση των εν λόγω ορίων επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.»

88 Το άρθρο 4 του παραρτήματος I του κανονισμού 651/2014 προβλέπει τη μέθοδο υπολογισμού η οποία συνδέεται με την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση υπολογιζόμενη σε ετήσια βάση και αποσκοπεί στη διαπίστωση της συνδρομής των τριών κριτηρίων που συνιστούν την έννοια της ΜΜΕ, όπως αναφέρονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, του εν λόγω παραρτήματος, ήτοι αριθμού απασχολούμενων κάτω των 250 ατόμων, μέγιστου ετήσιου κύκλου εργασιών 50 εκατομμυρίων ευρώ και συνολικού ετήσιου ισολογισμού που δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ. Επιπλέον, οι διάδικοι δεν αμφισβητούν ότι, στην περίπτωση ύπαρξης συνδεδεμένων επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 3, του εν λόγω παραρτήματος, ο συγκεκριμένος υπολογισμός πρέπει να περιλαμβάνει τα κρίσιμα στοιχεία όλων αυτών των επιχειρήσεων. Επομένως, σύμφωνα με την απαίτηση αυτή, στο σημείο 57, στοιχείο d, in fine, της προσβαλλομένης αποφάσεως, περιλαμβάνεται πίνακας που παρουσιάζει τα συγκεντρωτικά στοιχεία της αποδέκτριας επιχείρησης και της εταιρίας N. σχετικά με τα τρία σωρευτικά κριτήρια που συνιστούν την έννοια της ΜΜΕ, όπως αυτά προβλέπονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, του ίδιου παραρτήματος, για τα έτη 2010 έως 2015.

- 89 Ωστόσο, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή, επικαλούμενη τη σελίδα 14 του «Οδηγο[ύ] χρήσης του ορισμού των ΜΜΕ», όπως δημοσιεύθηκε το 2015 από την Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΟΡ), αμφισβήτησε ότι το άρθρο 4, παράγραφος 2, του παραρτήματος Ι του κανονισμού 651/2014 έχει εφαρμογή σε περίπτωση αλλαγής ιδιοκτήτη μιας επιχείρησης, όπως η εν προκειμένω, μεταξύ των εταιριών Ρ. και Ν., σχετικά με την αποδέκτρια επιχείρηση. Στον οδηγό αυτόν, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι ο αντίστοιχος κανόνας της σύστασης για τις ΜΜΕ «δεν ισχύει στην περίπτωση των επιχειρήσεων που υπερβαίνουν τα σχετικά όρια για τις ΜΜΕ ως αποτέλεσμα μιας αλλαγής στην κυριότητα, μετά από συγχώνευση ή εξαγορά» και ότι οι επιχειρήσεις αυτές «πρέπει να αξιολογηθούν με βάση τη μετοχική δομή τους κατά τη στιγμή της συναλλαγής, και όχι κατά τη στιγμή του κλεισίματος των λογαριασμών της». Η διαπίστωση αυτή ακολουθείται από παραπομπή στο σημείο 1.1.3.1, παράγραφος 6, στοιχείο ε', της απόφασης 2012/838/ΕΕ, Ευρατόμ της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2012, σχετικά με την έγκριση των κανόνων για τη διασφάλιση της συνέπειας της διαδικασίας επαλήθευσης της υπόστασης, του νομικού καθεστώτος, καθώς και της επιχειρησιακής και χρηματοοικονομικής ικανότητας των συμμετεχόντων στις έμμεσες δράσεις που στηρίζονται μέσω επιχορήγησης δυνάμει του έβδομου προγράμματος-πλαisiού δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και δυνάμει του έβδομου προγράμματος-πλαisiού δραστηριοτήτων πυρηνικής έρευνας και κατάρτισης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (ΕΕ 2012, L 359, σ. 45), στο οποίο διευκρινίζεται, συγκεκριμένα, ότι ο εν λόγω «κανόνας δεν εφαρμόζεται όταν μια ΜΜΕ συγχωνεύεται ή εξαγοράζεται από μεγαλύτερο όμιλο, περίπτωση κατά την οποία η ΜΜΕ χάνει την ιδιότητά της αμέσως μετά την ημερομηνία της συναλλαγής».
- 90 Συναφώς, αρκεί η επισήμανση ότι ο «Οδηγός χρήσης του ορισμού των ΜΜΕ», στον οποίο εξάλλου δεν αναφέρεται η προσβαλλόμενη απόφαση, δεν αποτελεί νομικά δεσμευτικό κείμενο δυνάμενο να εισαγάγει εξαίρεση ή να περιορίσει το περιεχόμενο του δεσμευτικού κανόνα του άρθρου 4, παράγραφος 2, του παραρτήματος Ι του κανονισμού 651/2014. Ομοίως, σε μια «δήλωση αποποίησης ευθύνης» που περιλαμβάνεται στη δεύτερη σελίδα του, διευκρινίζεται ότι ο οδηγός αυτός «προσφέρει γενικές κατευθυντήριες γραμμές σε επιχειρηματίες και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς κατά την εφαρμογή του ορισμού των ΜΜΕ», αλλά «δεν έχει καμία νομική ισχύ και δεν δεσμεύει την Επιτροπή κατά κανένα τρόπο», δεδομένου ότι η σύσταση για τις ΜΜΕ «αποτελεί τη μόνη αυθεντική βάση για τον καθορισμό των προϋποθέσεων που αφορούν τον χαρακτηρισμό ΜΜΕ». Η παραπομπή στο σημείο 1.1.3.1, παράγραφος 6, στοιχείο ε', της απόφασης 2012/838 δεν μπορεί να αναιρέσει την ως άνω εκτίμηση, δεδομένου ότι η διάταξη αυτή, της οποίας το πεδίο εφαρμογής περιορίζεται στις δραστηριότητες πυρηνικής έρευνας και κατάρτισης, δεν έχει εφαρμογή στην υπό κρίση υπόθεση. Ως εκ τούτου, το επιχείρημα αυτό της Επιτροπής πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.
- 91 Επομένως, εν προκειμένω, η Επιτροπή όφειλε να εφαρμόσει το άρθρο 4, παράγραφος 2, του παραρτήματος Ι του κανονισμού 651/2014.
- 92 Εντούτοις, αφενός, δεν προκύπτει ούτε από τις παρατηρήσεις των σλοβακικών αρχών που περιλαμβάνονται στη δικογραφία, ούτε από την προσβαλλόμενη απόφαση, ούτε από τα υπομνήματα που υπέβαλε η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της δίκης, ακόμη και κατόπιν συγκεκριμένης γραπτής ερώτησης που έθεσε το Γενικό Δικαστήριο ως προς το ζήτημα αυτό, ποια ήταν, εν προκειμένω, η κλεισμένη διαχειριστική χρήση την οποία οι εν λόγω αρχές έλαβαν υπόψη για τον υπολογισμό σε ετήσια βάση, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 651/2014, σε συνδυασμό με το άρθρο 3, παράγραφος 3, και το άρθρο 4, παράγραφος 2, του παραρτήματος Ι του εν λόγω κανονισμού. Αφετέρου, η παράθεση, στην εν λόγω απόφαση, των συγκεντρωτικών στοιχείων της αποδέκτριας επιχείρησης και της εταιρίας Ν. για τα έτη 2010 έως 2012 δεν λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι, κατά το διάστημα αυτό και κατά τη διάρκεια σημαντικού μέρους του 2013, η αποδέκτρια επιχείρηση ελεγχόταν από την εταιρία Ρ., της οποίας όμως τα στοιχεία δεν ελήφθησαν υπόψη. Εν πάση περιπτώσει, κατά τον χρόνο χορήγησης της επίμαχης ενίσχυσης, στις 7 Νοεμβρίου 2013, η τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση για την οποία έπρεπε να γίνει υπολογισμός σε ετήσια βάση είναι εκείνη του έτους 2012, κατά τη διάρκεια του οποίου η αποδέκτρια επιχείρηση ελεγχόταν

αποκλειστικά από την εταιρία P. και όχι από την εταιρία N. Εξάλλου, με την απάντησή της στις γραπτές ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου, η Επιτροπή επιβεβαίωσε ότι το έτος 2012 ήταν κρίσιμο για την εφαρμογή του άρθρου 4, παράγραφος 1, του παραρτήματος αυτού.

- 93 Ακόμη και αν υποθεθεί ότι έπρεπε να ληφθεί υπόψη, προς τούτο, το έτος 2013, η προσφεύγουσα ορθώς υποστηρίζει ότι ο ετήσιος ισολογισμός της αποδέκτριας επιχείρησης κάλυπτε κατ' ανάγκην στοιχεία αφορώντα την περίοδο κατά την οποία η εταιρία P. κατείχε ακόμη τις μετοχές της, δεδομένου ότι η αλλαγή μετόχου καταχωρίστηκε στο σλοβακικό εμπορικό μητρώο μόλις στις 7 Αυγούστου 2013 (βλ. σημείο 57, στοιχείο d, τρίτο εδάφιο, της προσβαλλομένης αποφάσεως). Σε μια τέτοια περίπτωση, για να πληρούνται τα κριτήρια του άρθρου 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 651/2014, σε συνδυασμό με το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, του παραρτήματος I του εν λόγω κανονισμού, και να καθοριστεί ορθώς αν η αποδέκτρια επιχείρηση αποτελούσε ΜΜΕ κατά τον χρόνο χορήγησης της επίμαχης ενίσχυσης, δεν αρκούσε να ληφθούν υπόψη τα στοιχεία της διαδόχου μητρικής εταιρίας, ως επιχείρησης συνδεδεμένης με την αποδέκτρια επιχείρηση, η οποία απέκτησε τον έλεγχο της τελευταίας κατά τη διάρκεια της οικείας διαχειριστικής χρήσης, αλλά έπρεπε επίσης να ληφθούν υπόψη και τα στοιχεία της μεταβιάζουσας μητρικής εταιρίας, υπό τον έλεγχο της οποίας η εν λόγω επιχείρηση πραγματοποίησε σημαντικό μέρος της οικονομικής της δραστηριότητας κατά τη διάρκεια της ίδιας διαχειριστικής χρήσης. Πράγματι, οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία θα αντέβαινε στο πνεύμα του άρθρου 4, παράγραφος 2, του εν λόγω παραρτήματος, το οποίο αποσκοπεί στο να διασφαλιστεί ότι η ενίσχυση χορηγείται όντως σε ΜΜΕ και ότι ο ορισμός των ΜΜΕ δεν καταστρατηγείται για καθαρά τυπικούς λόγους (πρβλ. απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 2014, HaTeFo, C-110/13, EU:C:2014:114, σκέψη 33 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 94 Επομένως, εν προκειμένω, τόσο οι σλοβακικές αρχές όσο και η Επιτροπή όφειλαν, αφενός, να προσδιορίσουν επακριβώς την κλεισμένη διαχειριστική χρήση και το έτος που ήταν κρίσιμα για τον από κοινού υπολογισμό των αντίστοιχων στοιχείων των «συνδεδεμένων επιχειρήσεων», κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 651/2014, σε συνδυασμό με το άρθρο 3, παράγραφος 3, και το άρθρο 4, παράγραφος 2, του παραρτήματος I του εν λόγω κανονισμού, και, αφετέρου, να προσδιορίσουν ποια ή ποιες εταιρίες έπρεπε να ληφθούν υπόψη προς τούτο. Επιπλέον, σε αυτή τη βάση, κλήθηκαν να εκτιμήσουν αν, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2, του εν λόγω παραρτήματος, κατά τη διάρκεια δύο διαδοχικών διαχειριστικών χρήσεων σημειώθηκε ή όχι υπέρβαση των ορίων που είναι κρίσιμα για τον χαρακτηρισμό της αποδέκτριας επιχείρησης ως ΜΜΕ.
- 95 Ωστόσο, όπως επισημάνθηκε στις σκέψεις 83 και 84 της παρούσας αποφάσεως, η προσβαλλόμενη απόφαση ουδέν αναφέρει ως προς το ζήτημα αυτό, πράγμα που επιβεβαιώνει την έλλειψη διερεύνησης και εξέτασης των κρίσιμων εν προκειμένω στοιχείων. Επιπλέον, η έλλειψη επιμέλειας εκ μέρους της Επιτροπής κατά τη διερεύνηση της κατάστασης των εταιριών P. και N., καθώς και εκείνης των διευθυντικών στελεχών τους, επιβεβαιώνεται από τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στη δικογραφία και δεν μπορεί να δικαιολογηθεί από το επιχείρημα ότι το εν λόγω θεσμικό όργανο μπορούσε να εμπιστευθεί, χωρίς να διατηρεί αμφιβολίες κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 4, του κανονισμού 2015/1589, τις πληροφορίες που είχαν υποβάλει οι σλοβακικές αρχές επειδή αυτές υπείχαν υποχρέωση καλόπιστης συνεργασίας δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ.
- 96 Πρώτον, όπως προκύπτει από τα παραρτήματα A.21 και A.22 του δικογράφου της προσφυγής, το 2012 και το 2013, οι εκτελεστικές επιτροπές και τα διοικητικά συμβούλια της αποδέκτριας επιχείρησης και της εταιρίας P. αποτελούνταν εν μέρει και προσωρινώς από μέλη της ίδιας οικογένειας, εκ των οποίων ένα μετείχε και στις δύο διευθύνσεις. Συναφώς, παρά τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε η προσφεύγουσα κατά τη διοικητική διαδικασία σχετικά με τους ομίλους επιχειρήσεων που διαχειριζόταν η οικογένεια αυτή στη Σλοβακία, η Επιτροπή στηρίχθηκε, χωρίς να προβεί σε συμπληρωματική σχετική έρευνα, στους ασαφείς ισχυρισμούς των σλοβακικών αρχών ότι, αφενός, ήταν άγνωστη η μετοχική δομή της εταιρίας P., διότι οι πληροφορίες αυτές δεν ήταν δημοσίως προσβάσιμες και ότι, αφετέρου, το μέλος αυτό της εν λόγω οικογένειας δεν ήταν ούτε μέτοχος ούτε μέλος άλλης εταιρίας εγκατεστημένης στη Σλοβακία κατά την περίοδο από τις

14 Μαρτίου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2012. Εν πάση περιπτώσει, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 83 της παρούσας αποφάσεως, τα στοιχεία αυτά ούτε εκτέθηκαν ούτε εκτιμήθηκαν στην προσβαλλόμενη απόφαση. Τέλος, ως προς το ζήτημα αυτό, η Επιτροπή δεν μπόρεσε έστω να λάβει συνοπτικά θέση επί της κατάστασης της εταιρίας P., με το από 9 Ιουλίου 2015 έγγραφό της, για να άρει τις σχετικές αμφιβολίες και να μπορεί δικαιολογήσει επαρκή γνώση της προσφεύγουσας όσον αφορά τα στοιχεία που οδήγησαν την Επιτροπή να χαρακτηρίσει την εταιρία αυτή επίσης ως ΜΜΕ.

- 97 Δεύτερον, όσον αφορά την κατάσταση της εταιρίας N. και, ειδικότερα, του κύριου μετόχου της, παρά τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε η προσφεύγουσα κατά τη διοικητική διαδικασία, η Επιτροπή περιορίστηκε να διαπιστώσει, αορίστως και βασιζόμενη στις πληροφορίες που είχαν παράσχει οι σλοβακικές αρχές, στο σημείο 57, στοιχείο d, σελίδα 16, δέκατο έβδομο εδάφιο, της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η «πλειονότητα των επιχειρήσεων στις οποίες [ο εν λόγω μέτοχος] κατείχε διευθυντική θέση δεν δραστηριοποιούνταν στην ίδια αγορά [με την αποδέκτρια επιχείρηση]». Ωστόσο, δεν εξέτασε διεξοδικά το ζήτημα αν η εταιρία L., στην οποία ο μέτοχος αυτός ήταν πρόεδρος της εκτελεστικής επιτροπής, δραστηριοποιούνταν πράγματι στην ίδια αγορά ή σε όμορη αγορά, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 3, τέταρτο και πέμπτο εδάφιο, του παραρτήματος I του κανονισμού 651/2014, παρά το γεγονός ότι υπήρχαν σημαντικές ενδείξεις προς αυτήν την κατεύθυνση που δημιουργούσαν αμφιβολίες, ειδικότερα δε ο χάρτης του κοιτάσματος του Borský Peter που αναφέρει σαφώς το όνομα της εταιρίας L. ως ιδιοκτήτριας χώρου εξόρυξης άμμου που γειτνιάζει με τους χώρους εξόρυξης της προσφεύγουσας και της αποδέκτριας επιχείρησης.
- 98 Επομένως, η Επιτροπή θα έπρεπε να διατηρεί αμφιβολίες ως προς το ζήτημα αυτό, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 4, του κανονισμού 2015/1589.
- 99 Κατά συνέπεια, η πρώτη αιτίαση πρέπει να γίνει δεκτή, χωρίς να χρειάζεται να κριθεί το παραδεκτό του νέου αποδεικτικού μέσου που πρότεινε η προσφεύγουσα όσον αφορά τους ισολογισμούς της αποδέκτριας επιχείρησης κατά την περίοδο από το 2014 έως το 2018 (βλ. σκέψη 15 της παρούσας αποφάσεως).

– Επί της δεύτερης αιτιάσεως, περί χορηγήσεως της επίμαχης ενίσχυσης βάσει καθεστώτος ενισχύσεων

- 100 Με τη δεύτερη αιτίαση του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα προσάπτει, κατ' ουσίαν, στην Επιτροπή ότι δεν εξακρίβωσε αν η επίμαχη ενίσχυση πληρούσε τα προβλεπόμενα από το επίμαχο καθεστώς ενισχύσεων κριτήρια, ιδίως το κριτήριο του καινοτόμου χαρακτήρα του επενδυτικού σχεδίου. Κατ' αυτόν τον τρόπο, επιδιώκει να αποδείξει ότι η ενίσχυση αυτή αποτελούσε, στην πραγματικότητα, ad hoc ενίσχυση χορηγηθείσα σε μεγάλη επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 3, στοιχείο α', του κανονισμού 651/2014.
- 101 Η Επιτροπή αντιτείνει κατ' ουσίαν ότι δεν έχει την εξουσία να κηρύξει ασυμβίβαστα με τον κανονισμό 651/2014 μέτρα που πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του εν λόγω κανονισμού για τον λόγο και μόνον ότι τα μέτρα αυτά αντιβαίνουν ενδεχομένως σε πρόσθετα κριτήρια του εθνικού δικαίου. Δεδομένου ότι ο καινοτόμος χαρακτήρας της επίμαχης ενίσχυσης δεν αποτελεί κριτήριο που απαιτεί ο εν λόγω κανονισμός, είναι άνευ σημασίας για την κήρυξη της συμβατότητας.
- 102 Διαπιστώνεται ότι η υπό κρίση αιτίαση δεν μπορεί να ευδοκιμήσει, δεδομένου ότι καμία διάταξη του κανονισμού 651/2014 δεν προβλέπει υποχρέωση της Επιτροπής να ελέγχει εάν έχει χορηγηθεί μεμονωμένη ενίσχυση σύμφωνα με τα κριτήρια για τη χορήγηση του σχετικού καθεστώτος ενισχύσεων, πράγμα που εμπίπτει κυρίως στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών και δικαστηρίων (πρβλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 6ης Ιουλίου 2017, Nerea, C-245/16, EU:C:2017:521, σκέψεις 35 και 37, και προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Campos Sánchez-Bordona στην υπόθεση Nerea, C-245/16, EU:C:2017:271, σημεία 76 έως 78). Συγκεκριμένα, ούτε το άρθρο 6, παράγραφος 3, στοιχείο

α', του εν λόγω κανονισμού, το οποίο η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι έπρεπε να εφαρμοστεί εν προκειμένω για τον λόγο ότι η αποδέκτρια επιχείρηση ήταν μεγάλη επιχείρηση, ούτε το άρθρο 14 του ίδιου κανονισμού προβλέπουν τέτοια απαίτηση.

- 103 Ως εκ τούτου, η δεύτερη αιτίαση του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

Επί του τρίτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 4, παράγραφος 4, του κανονισμού 2015/1589

- 104 Με το τρίτο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα προβάλλει παράβαση του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 4, παράγραφος 4, του κανονισμού 2015/1589, για τον λόγο ότι η Επιτροπή δεν κίνησε την επίσημη διαδικασία έρευνας παρά τις σοβαρές δυσχέρειες που αντιμετώπισε κατά την εξέταση της επίμαχης ενίσχυσης.

- 105 Η Επιτροπή εκτιμά ότι ουδέποτε αντιμετώπισε σοβαρές δυσχέρειες όσον αφορά τη συμβατότητα της επίμαχης ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά.

- 106 Συναφώς, αρκεί η διαπίστωση ότι, λαμβανομένης υπόψη της αποδοχής της πρώτης αιτιάσεως του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως λόγω της ύπαρξης αμφιβολιών κατά το άρθρο 4, παράγραφος 4, του κανονισμού 2015/1589 (βλ. σκέψεις 81 έως 99 της παρούσας αποφάσεως), η έννοια των οποίων αντιστοιχεί σε εκείνη των σοβαρών δυσχερειών (πρβλ. απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 2008, BUPA κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-289/03, EU:T:2008:29, σκέψη 328), το τρίτο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως πρέπει επίσης να γίνει δεκτό.

- 107 Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί και να γίνει δεκτή η προσφυγή στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 108 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το αίτημα της προσφεύγουσας.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) **Ακυρώνει την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής C(2017)5050 final, της 20ής Ιουλίου 2017, σχετικά με την επενδυτική ενίσχυση προς την σλοβακική επιχείρηση παραγωγής πυριτικής άμμου NAJPI a. s. [SA.38121 (2016/FC) – Σλοβακία].**
- 2) **Καταδικάζει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.**

Collins

Kreuschitz

Steinfatt

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 9 Σεπτεμβρίου 2020.

(υπογραφές)

Περιεχόμενα

Ιστορικό της διαφοράς	1
Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων	3
Σκεπτικό	4
Επί των λόγων ακυρώσεως	4
Επί του παραδεκτού	5
Επί της ουσίας	6
Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 15, παράγραφος 1, του κανονισμού 2015/1589, σε συνδυασμό με το άρθρο 4 του ίδιου κανονισμού	6
Επί του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο α', ΣΛΕΕ	11
Επί του δεύτερου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 109 ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 58, παράγραφος 1, και το άρθρο 6, παράγραφος 3, στοιχείο α', του κανονισμού 651/2014	15
– Επί της πρώτης αιτιάσεως, περί εσφαλμένου χαρακτηρισμού της αποδέκτριας επιχείρησης ως ΜΜΕ	15
– Επί της δεύτερης αιτιάσεως, περί χορηγήσεως της επίμαχης ενίσχυσης βάσει καθεστώτος ενισχύσεων	21
Επί του τρίτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 4, παράγραφος 4, του κανονισμού 2015/1589	22
Επί των δικαστικών εξόδων	22